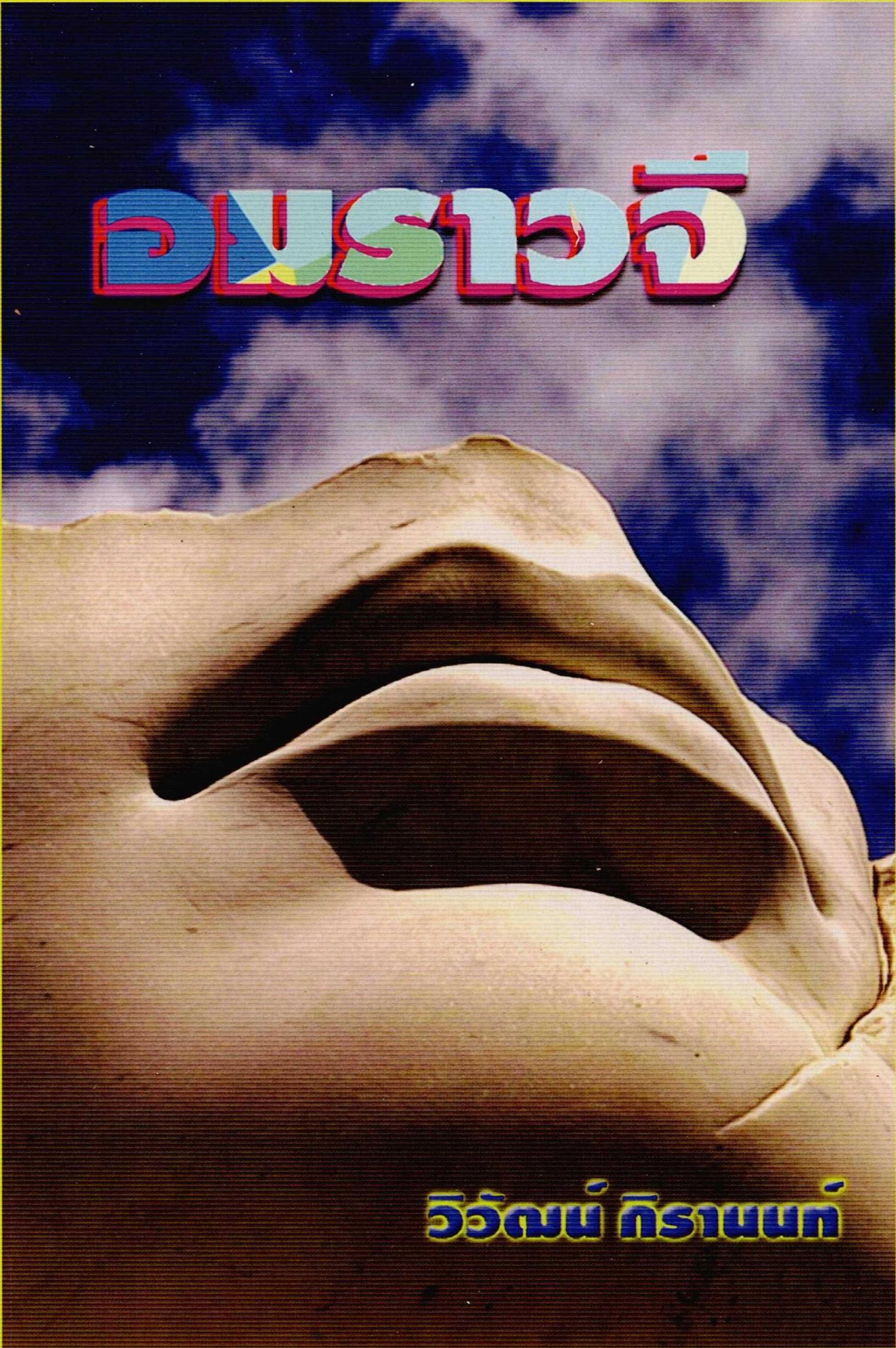
อมราวดี

วิวัฒน์ กิรานนท์

อมราวดี

วิวัฒน์ กิรานนท์

แสงธรรม *"อมราวดี"*

ISBN : ๙๗๔ – ๗๒๕๒ – ๙๘ – ๘
ผู้เรียบเรียง : วิวัฒน์ กิรานนท์
พิมพ์ครั้งที่ ๑ : ๕,๐๐๐ เล่ม

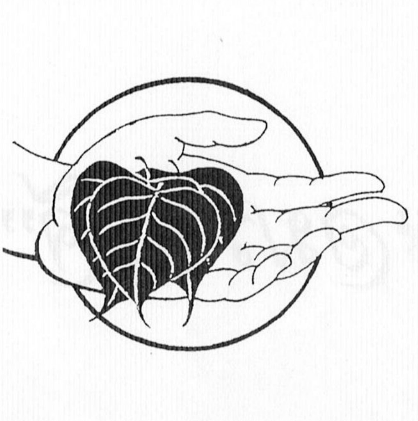
สนใจหนังสือนี้ ติดต่อรับฟรีได้ ๑ เล่ม ด้วยการส่งจดหมาย ไปยัง...

อาจารย์วิวัฒน์ กิรานนท์
ภาควิชาวิศวกรรมโทรคมนาคม คณะวิศวกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เขตลาดกระบัง กทม. ๑๐๕๒๐

สนใจต้องการมากกว่า ๑ เล่ม กรุณาช่วยค่าพิมพ์ด้วย (เพื่อใช้พิมพ์เล่มอื่นต่อไป)

แสงธรรม

"อมราวดี"

พุทฺธํ นมามิ รตนภูตสิริรจิตฺตํ

ข้าพเจ้านมัสการพระพุทธเจ้า ผู้มีพระกายและจิตเป็นรัตนะ

ธมฺมํ นมามิ รตนภูตวิสุทฺธิสารํ

ข้าพเจ้านมัสการพระธรรม มีสาระคือความหมดจดวิเศษ
เป็นรัตนะ

สงฺฆํ นมามิ รตนภูตสุสีลทิฏฺฐึ

ข้าพเจ้านมัสการพระสงฆ์ ผู้มีศีลและทิฏฐิงามเป็นรัตนะ

"อมราวดี"

คำชี้แจง

คงเหมือนกับกระต่ายน้อยที่เฝ้าคอยแหงนมองดวงแขคอยชื่นชมกับแสงนวลใยของจันทร์เจ้า ผู้เรียบเรียงเป็นผู้หนึ่งที่คอยชื่นชมผลงานของแพทย์หญิงอมรา มลิลา อยู่เงียบๆ ได้ติดตามอ่านหนังสือบันทึกคำบรรยายธรรมของท่านอยู่เสมอ เมื่ออ่านแล้วก็เฝ้าชื่นชมในรูปแบบและแนวการเผยแพร่ธรรมของท่านเรื่อยมา

มาขณะนี้ ที่ตัวเองได้เรียบเรียงหนังสือชุดแสงธรรมอยู่ โดยการคัดสรรเรียบเรียงธรรมของครูอาจารย์มาบอกเล่าเผยแพร่ ตามเรื่องตามราว และจังหวะเวลาของชีวิตเรื่อยๆ หนังสือใดที่ถูกใจตนและเจ้าของไม่สงวนลิขสิทธิ์ ผู้เรียบเรียงก็มักจะเก็บนำมาถ่ายทอดลงในหนังสือที่ตนเองเขียนอยู่เสมอ ซึ่งการเขียนเรื่องนี้ก็คล้ายกัน เพราะได้ติดตามหนังสือของแพทย์หญิง อมรา มลิลา อยู่นาน และได้พบกับเรื่องราวจากคำบรรยายหรือข้อเขียนของท่านอย่างมากมาย ที่ทำให้อยากนำมาเขียนถึงอยู่จนอดใจไว้ไม่ได้ จึงถือโอกาสนี้เรียบเรียงเป็นหนังสือในชุดแสงธรรมขึ้นอีก ๑ เล่ม นับเป็นแสงธรรมอันดับที่ ๑๕ และได้ตกลงใจตั้งชื่อหนังสือเล่มนี้ว่า **“อมราวจี”** เพื่อบอกเป็นเชิงสื่อความหมายว่า หนังสือนี้ได้เขียนขึ้นจากแนว

คำบรรยาย คือวาจาหรือวจีของท่านผู้ที่มีนามว่า “อมรา”

การเขียนหนังสือเล่มนี้ ผู้เรียบเรียงทำเองโดยพลการ ไม่กล้าติดต่อบอกกล่าวกับ “ท่านอาจารย์หมอฯ ” เพราะเกรงว่าจะเป็นการรบกวนท่านโดยที่ตนเองอาจจะคาดไม่ถึง ดังนั้นสำหรับในการจัดเรียบเรียงหนังสือเล่มนี้ ควร-ไม่ควรอย่างไรก็กราบขออภัยท่านอาจารย์หมอฯ เป็นตัวหนังสือไว้ ณ ที่นี้ด้วยครับ ขอเรียนว่าตัวเองนั้นซึมซับในความเมตตาปรานีของท่านเสมอ

หนังสือเล่มนี้ได้รับการช่วยเหลือจัดพิมพ์ต้นฉบับจากอาจารย์ ดร.จีรสุดา โกษียาภรณ์ ลูกสาวในความรู้สึก และ รศ.ดร. วิภา แสงพิสิทธิ์ ผู้เป็นเสมือนน้องสาวในมโนสัมพันธ์ ได้รับการช่วยตรวจทานต้นฉบับจากน้องสาวแท้ๆ คุณอมรดารา แจ่มสว่าง และได้รับการช่วยประสานงานการพิมพ์และงานมโนสาเร่ต่างๆ โดยคุณสุรีย์ กิรานนท์ ผู้ภรรยาอย่างดี จึงขอขอบคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบคุณท่านผู้ที่ได้ช่วยร่วมอุปถัมภ์การพิมพ์ทุกๆ ท่าน ความดีทั้งมวลที่บังเกิดมีขึ้นนั้นขอน้อมบูชาพระคุณของแพทย์หญิงอมรา มลิลา และขอให้ท่านผู้ที่ได้ช่วยอุปถัมภ์การ

พิมพ์และสรรพสัตว์โดยทั่วไป จงได้รับผลแห่งอานิสงส์ความดีนั้นโดยทั่วกัน

วิวัฒน์ กิรานนท์

๓๑ มกราคม ๒๕๔๘

"อมรา"	สื่อความว่า	ผู้ไม่ตาย
"อมรา-	วจี" หมาย	สื่อให้เห็น
"อมต-	วาจา"	พาร่มเย็น
บังเกิดเป็น	"แสงสว่าง"	ทางดวงใจ
ฉันเขียนไว้	เพราะว่าใจ	ใคร่จะเขียน
เพื่อไว้เรียน	และตอกย้ำ	คำเล่าไข
"กุญแจธรรม"	อันประเสริฐ	บรรเจิดใจ
บอกเล่าไป	สู่ผู้อื่น	ได้ชื่นชม

สารบัญ

๑

" ย้อมแมวขาย "

เสียงสนทนาอันน่าชวนคิดนั้น ทำให้ผู้เรียบเรียงนึกฉุกคิดขึ้นมาว่า " จริงนะ! ผลกรรมที่เกิดจากความเข้าใจที่ผิดนั้น มันช่างเป็นสิ่งที่แสนจะน่าขนพองสยองเกล้าเสียจริงๆ" บางครั้งคนเราก็ทำกรรมทั้งดีและไม่ดีลงไป โดยไม่คิดว่านั่นมันคือ "กรรม" ที่ผู้กระทำนั้นจะต้องได้ชดใช้มันอย่างแน่นอน และบ่อยครั้งที่ความเห็นแก่ตัวได้เสี้ยมสอนให้คนเรากระทำกรรมต่างๆ ไป แล้วก็มักจะมาอ้างแก้ตัวในภายหลังว่า ที่ได้ทำไปนั้นเพราะ "รู้เท่าไม่ถึงการณ์"

รำลึกนึกย้อนไป... เคยจำได้ลางๆ ว่า ท่านอาจารย์แพทย์หญิงอมรา ท่านได้เคยเล่าไว้เกี่ยวกับเรื่องในลักษณะของผลกรรมที่คาดไม่ถึงเช่นนี้ว่า มีบุคคลท่านหนึ่ง ท่านได้ก่อร่างสร้างตัวจากเด็กยากจนที่ช่วยพ่อแม่ขายผลไม้ ได้ต่อสู้ชีวิตและประสบความสำเร็จจนมีฐานะที่จัดอยู่ในขั้นดีขึ้นมา เมื่อท่านมีเงินทองและฐานะ ท่านก็อยากมีรถที่ดีๆ ไว้ใช้กับเขาบ้าง จึงได้ติดต่อซื้อรถเบนซ์ป้ายแดงมาใช้ ปรากฏว่าใช้ไปไม่เท่าไร รถป้ายแดงนั้นก็เกเร ชนิดที่เรียกว่า "สามวันขี่สี่วันต้องเข็น" อะไรทำนองนั้นประจำ ท่านจึงได้ติดต่อแจ้งไปยังบริษัทฯ ก็ปรากฏเรื่องกลายเป็นว่าท่านนั้นได้ถูกพวก

เซลส์แมน ๑๘ มงกุฎหลอก เพราะในบริษัทฯ นั้นไม่มีใครรู้จักเซลส์แมนคนนั้นเลย สรุปว่า ท่านถูก " ย้อมแมวขาย"

ท่านบอกว่า มันคับแค้นใจ เดือดดาลใจ วุ่นวายใจ และกลุ้มใจสารพัดที่เสียรู้ กินไม่ได้นอนไม่หลับ หัวเสีย อารมณ์ขุ่นมัวอยู่เป็นนาน จนกระทั่งมีเพื่อนคนหนึ่งมาเตือนสติท่านว่า จะไปว้าวุ่นอยู่กับเรื่องที่ผ่านมาแล้วให้เสียสุขภาพกายสุขภาพจิตอยู่ทำไม บางทีที่มันเป็นอย่างนั้น ก็เพราะท่านเคยทำของท่านมาอย่างนั้นก็เป็นได้ ท่านทำมันเอง สร้างมันไว้เอง ท่านก็นึกเถียงว่า ท่านไม่เคยจะไปทำใคร หลอกใครขนาดนั้น ใจมันจึงยังไม่ยอมสงบลงง่าย ๆ จนกระทั่งวันหนึ่งท่านได้ฝันถึงเรื่องของท่านเมื่อสมัยยังเป็นเด็ก ท่านได้ช่วยแม่ของท่านขายผลไม้ พ่อแม่ของท่านเป็นคนดี จะเลือกเอาผลไม้ที่มีตำหนิออกไว้ และนำมาเก็บไว้กินกันเองในครอบครัว ในการค้าขายนั้น ถ้าพ่อแม่ของท่านติดธุระจำเป็น ก็จะให้ท่านช่วยขายของแทน ท่านบอกว่าในตอนนั้นเกิดมีความคิดที่จะหาเงินอย่างง่าย ๆ ขึ้นมาได้ ด้วยการนำเอาผลไม้ที่พ่อแม่ของท่านได้คัดออกมาไว้กินกันเองนั้น รวมคละปนเข้าไปในกองผลไม้สำหรับขายนั้นอีก เมื่อขายได้ก็จะนำเอาเงินส่วนเกินที่เกิดจากผลไม้ที่ตัวเองคละปนเข้าไปนั้น มาใช้ส่วนตัวโดยที่พ่อแม่ของท่านไม่มีโอกาสล่วงรู้ถึงกลเม็ดเด็ดดวงของท่านนั้นเลย

มันเป็นที่เด็ดจากมันสมองของท่านจริงๆ จากความฝันนี้เอง ท่านจึงเกิดสำนึกยอมรับว่า ท่านก็เคยทำการย้อมแมวขายกับเขาด้วยจริงๆ มันเป็นเหมือนอย่างที่เพื่อนของท่านคนนั้นเคยบอกไว้จริงๆ ว่า ท่านเคยได้ทำของท่านไว้เอง แต่ท่านก็ยังมีการนึกแย้งอยู่อีกว่า ผลที่มันเกิดขึ้นนั้นมันรู้สึกว่าแรงเกินไป ถ้าเป็นเจ้าหนี้ก็เป็นเจ้าหนี้ที่หน้าเลือด เพราะคิดดอกเบี้ยสุดจะแพง ตนได้ทำกรรมเพียงนิดเดียว แค่ปลอมปนผลไม้ที่มีตำหนิเพียงเท่านั้น ทำไมต้องมาชดใช้ด้วยรถเบนซ์ที่มีราคาต่างกันราวฟ้ากับดิน เจ้ากรรมนายเวรนี้ ช่างแสนจะโหดหินเอาเสียจริงๆ และมันช่างไม่ยุติธรรมเลย

ในเวลาต่อมา ท่านได้มีโอกาสคุยสนทนาเรื่องนี้กับท่านอาจารย์หมอ ท่านอาจารย์ฯ ได้กล่าวอย่างน่าฟังว่า เรื่องกรรมเวรนั้นไม่ใช่เรื่องของวัตถุ แต่เป็นเรื่องของนามธรรม คือวิญญาณหรือจิตใจ จะเทียบการชดใช้กันด้วยค่าราคาของสิ่งของไม่ได้ มันต้องเทียบดูด้วยค่าราคาของจิตใจ เพราะคนที่เขามาซื้อผลไม้ท่านนั้น อาจไม่ใช่คนมั่งมี อาจจะเป็นคนยากจนที่มีอาชีพหาเช้ากินค่ำอยู่หลายคน เงินของพวกเขามีค่ามาก ผลไม้ ๒-๓ ลูกที่เขาซื้อไป มันเสียไปเพียงลูกเดียว แต่เขาก็อาจจะเสียอกเสียใจ เสียดายไม่น้อยเลย เพราะกว่าจะเจียดเงินมาซื้อก็แสนยาก ดังนั้น เมื่อกรรมนั้นเกิดตามมา

ทัน ที่จะส่งผลเอาในตอนที่ท่านมีฐานะแล้ว ถ้าผลของกรรมจะทวงเอาเพียงผลไม้ราคาไม่กี่สตางค์เท่านั้น ท่านก็คงจะไม่รู้สึกรู้สาอะไรขึ้นมา มันจึงต้องเอาของที่มีราคาสูงอย่างเช่นรถเบนซ์ มันถึงจะพอทำให้รู้สึกถึงผลของกรรมนั้นได้ อาจารย์หมอฯ ท่านได้อธิบายให้เหตุผลว่ามันเป็นอย่างนั้น ท่านคิดว่ากรรมเวรนั้นยุติธรรมดีแล้ว ยุติธรรมที่สุดเลย เจ้ากรรมนายเวรนั้นไม่ได้ลำเอียง คิดดอกเบี้ยขูดเลือด ขูดเนื้ออย่างไรเลย ดอกเบี้ยมันก็ต้องมีอยู่บ้างอย่างสมเหตุสมผลของมันอย่างนั้นเอง

เรื่องที่เล่ามานี้ ผู้เรียบเรียงต้องบอกย้ำไว้เลยว่า เรื่องนี้เล่าจากความจำที่มีเท่านั้น คำพูดคำสนทนา และคำพรรณนาต่างๆ นั้น มันก็ต้องมีน้ำ มีการใส่สีตีไข่ ปรุงแต่งกันไปตามสำนวนของผู้เรียบเรียง เพื่อให้เกิดมีสีสัน รสชาติของมันเป็นไปแบบที่ตัวเองชอบอยู่บ้าง ขอให้ผู้อ่านโปรดจงเข้าใจ และใช้วิจารณญานในการอ่านเองด้วย ความดีใดๆ ที่อุบัติขึ้นจากเรื่องนี้ ขอมอบให้แก่ท่านเจ้าของเรื่อง และอาจารย์แพทย์หญิงอมรา โดยสมบูรณ์ ขอความสุขสันติจงมีแด่ทุกๆ ท่าน

กรรมเวรซึ่งเราทำไว้โดยไม่รู้ตัวนั้นมีอยู่ไม่น้อย ทำกันอยู่เสมอ ทำกันอยู่ประจำ ทำกันโดยไม่ได้ใส่ใจเท่าไรนัก เรา

ทำอะไรไว้แล้วก็ขอให้รู้เถิดว่า คงมีสักวันหนึ่งที่มันจะกลับมาหาเรา ใครจะเชื่อหรือไม่อย่างไร ผู้เรียบเรียงคงบังคับให้เชื่อเหมือนกันไม่ได้ ตัวเองเชื่ออยู่ก็ได้แต่ขอเตือนให้ทุกๆ คนจงมีความรอบคอบ เลือกทำแต่กรรมดีไว้เสมอๆ เถิด

คนขาดความกตัญญู เหมือนนกไร้ขน จะบินบนขึ้นที่สูงย่อมไม่ได้ คนขาดจิตสำนึกที่ดี ทุกอย่างที่เขากระทำย่อมจะทำลายตัวเอง เหมือนกับสนิมเหล็กที่เกิดขึ้นมาแล้ว ย่อมจะกัดกินทำลายเหล็กนั้นให้ผุพินาศไปในที่สุด

“ ทำกรรม-ทำบุญ ”

กรรมนั้นให้ผลตามเจตนาที่ฝังอยู่ในใจของผู้ประกอบกรรมนั้นในขณะที่ทำว่า ทำกันด้วยความเต็มใจเท่าไร แค่ไหน แล้วก็ทำกับใคร มีศีลมีธรรม ต่ำสูงเป็นอย่างไร และไม่ได้ขึ้นกับราคาของสิ่งที่ใช้ประกอบการกระทำกรรมนั้นเท่าไรนัก เกี่ยวกับเรื่องนี้มีเรื่องที่เล่าขานกันให้ฟังอยู่หลายเรื่อง มีอยู่เรื่องหนึ่งที่เกิดในสมัยพุทธกาล คือเมื่อสมัยพระพุทธเจ้าท่านยังทรงพระชนมายุอยู่ ท่านอาจารย์หมอฯ ท่านได้เล่าไว้ในหนังสือธรรมบรรยายของท่านเรื่อง “รู้-เห็น เป็นอยู่ในใจ” มีสาระความว่า

มีนางทาสีคนหนึ่งไม่สบายมาหลายวัน พอสร่างไข้ก็เดินโซเซออกจากบ้าน เพื่อจะไปเอาอาหารที่โรงทานของท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐี ทางที่นางจะไปโรงทานนั้นจะต้องเดินผ่านหน้าบ้านของท่านเศรษฐี ซึ่งก็พอดีกับขณะที่นางทาสีเดินผ่านไปนั้น บ่าวของท่านเศรษฐีกำลังนำเอาอาหารที่เหลือตั้งแต่เย็นวานออกมาจะเอาไปเททิ้ง นางทาสีเห็นก็เข้าไปขอจะนำไปกิน บ่าวก็ติงว่าอาหารนั้นเป็นของค้างคืนอาจจะบูด นางทาสีก็ยืนยันว่ากินได้ เพราะมันยังมีกลิ่นหอมชวนกินอยู่

เมื่อได้อาหารนั้นมา นางทาสีก็กระหยิ่มในใจว่า วันนี้โชคดี จะได้ลิ้มรสอาหารอันปราณีตของท่านเศรษฐีที่บ่าวของท่านเทมาให้จนเต็มภาชนะ ซึ่งในขณะที่กำลังเดินครึ้มอกครึ้มใจไปตามทางกลับบ้านของตนนั้น พระพุทธเจ้าและพระอานนท์ได้เสด็จออกบิณฑบาตโปรดสัตว์ สวนทางมา นางทาสีเห็นก็สุดที่จะดีใจ ว่าวันนี้ตนเองมีโอกาสดีเหลือเกินที่จะได้ใส่บาตรพระพุทธเจ้า นางจึงได้เอาอาหารที่ตนขอมาเพื่อจะนำไปกินนั้น ใส่บาตรพระพุทธเจ้าท่านไปจนหมดสิ้น เมื่อเดินต่อไปได้สักประเดี๋ยวเดียว ก็นึกขึ้นมาได้ว่า พระพุทธเจ้าท่านกำลังจะเสด็จไปทางบ้านเศรษฐี ก็เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้ว บ่าวของท่านเศรษฐีก็คงจะต้องจำอาหารที่พวกตนจะนำมาทิ้งได้ บ่าวก็คงจะต้องนำอาหารที่ตนเพิ่งจะได้ใส่บาตรพระพุทธเจ้านั้นไปทิ้งแน่ๆ ใครจะให้พระพุทธเจ้าเสวยของเหลือที่พวกเขาจะนำไปทิ้งแล้ว ทางเศรษฐีย่อมต้องเตรียมของใหม่ ๆ ดี ๆ เอาไว้ถวายพระพุทธองค์อย่างแน่นอน นางทาสีนึกอย่างนั้นขึ้นมาแล้ว ก็ให้รู้สึกน้อยใจในวาสนาของตัวเองอยู่เป็นกำลัง

สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าท่านทรงรู้วาระจิตของนาง จึงให้พระอานนท์ปูลาดที่นั่งในบริเวณริมทางนั้น แล้วก็ทรงเสวยอาหารที่นางทาสีใส่บาตรมาทั้งหมด ให้นางทาสีนั้นได้เห็น และต่อมาเมื่อเสด็จไปถึงบ้านอนาถบิณฑิกเศรษฐีแล้ว

ก็มิได้ทรงเสวยอีกเลย

เมื่อพระพุทธองค์ท่านได้เสด็จกลับถึงพระเชตวันมหาวิหารแล้ว ได้ทรงตรัสถามพระอานนท์ว่า ประมาณได้ไหมว่า บุญที่นางทาสีใส่บาตรเช้านี้ เมื่อเทียบส่วนบุญกับบุญของอนาถบิณฑิกเศรษฐีที่ได้เคยทำไว้แล้วนั้น จะเทียบกันเป็นสักเท่าไหร่ (ขอวงเล็บบอกกับท่านผู้อ่านไว้สักนิดหนึ่งว่า อนาถบิณฑิกเศรษฐีท่านเป็นมหาอุบาสกที่สร้างพระเชตวันมหาวิหารอันเป็นมหาวิหารที่ใหญ่สุดในสมัยนั้นเลยทีเดียว) พระอานนท์ท่านได้ทูลตอบกึ่งเป็นคำถามด้วยว่า จะถึงกึ่งหนึ่งได้ไหมพระพุทธเจ้าข้า พระบรมศาสดาทรงตรัสตอบว่า บุญของนางทาสีนั้น มากกว่าบุญที่อนาถบิณฑิกเศรษฐีทำมาทั้งหมด ซึ่งรวมถึงบุญที่ได้สร้างพระเชตวันมหาวิหาร และโรงทานทั้ง ๔ มุมเมืองด้วย

พระอานนท์ท่านเกิดความสงสัย พระบรมศาสดาจึงได้ทรงตรัสอธิบายว่า ทานที่บริจาคแล้วมีผลแปรตามตัวผู้รับ สำหรับในกรณีที่กำลังตรัสถึงนี้ ผู้รับท่านก็เป็นพระพุทธเจ้าองค์เดียวกัน และที่เกี่ยวกับวัตถุที่ทำทานและเจตนาของผู้ให้นั้น ในกรณีนี้วัตถุที่ทำทานก็ล้วนแต่บริสุทธิ์ คือได้มาโดยชอบธรรมและเป็นประโยชน์แก่ผู้รับเหมือนๆ กัน แต่เมื่อมา

พิจารณาถึงเรื่องเจตนาของผู้ให้ ทั้งนางทาสีและอนาถบิณฑิกเศรษฐี ทั้งสองต่างก็มีศรัทธาเลื่อมใสที่เปี่ยมล้น คือตั้งใจทำทั้งขณะก่อนให้ กำลังให้ และหลังจากที่ได้ทำการให้ไปแล้วทั้งคู่ แต่ทว่าท่านเศรษฐีนั้นไม่ว่าจะมีศรัทธาให้สักเท่าไรๆ ก็คงยังไม่ถึงจุดที่ต้องเสียสละ เอาของส่วนที่ตัวเองจะกินมาให้ แต่สำหรับนางทาสีนั้นไม่สบาย อดอาหารมาถึง ๓ วัน ตั้งใจจะกินของนั้นเองให้หมดด้วยความหิว แต่เมื่อได้เห็นพระพุทธเจ้าก็เกิดปลื้มใจ มีศรัทธา ดีใจ ก็เลยใส่บาตรจนหมด ไม่ได้แบ่งไว้แม้สักนิดเพื่อจะเอาไว้กินเอง ตรงนี้แหละ ทำให้บุญของนางทาสีนั้นมากมายมหาศาล พระพุทธองค์ท่านได้ทรงชี้แจงแก่พระอานนท์อย่างนั้น

สำหรับในเรื่องนี้ผู้เรียบเรียงเห็นว่า เป็นเรื่องที่สามารถช่วยอธิบายเรื่องของกรรมได้ดีจริงๆ ช่วยชี้ชัดให้เราได้รู้ว่าคุณค่าราคาของที่คนเราใช้ทำกรรมต่างๆ นั้น มันไม่ใช่สิ่งที่จะตัดสินกันได้ด้วยสายตา แต่จะต้องเป็นคุณค่าของของที่ต้องประเมินกันด้วยจิตใจ ไม่ใช่ราคาของที่ตีกันเป็นวัตถุธรรมแต่อย่างเดียว นับว่าเรื่องนี้เป็นอุทาหรณ์ให้เห็นว่า อานิสงส์ของบุญนั้นเปิดกว้างให้กับทุกๆ คนได้มีสิทธิ์ที่จะทำกัน โดยไม่ต้องไปถูกจำกัดด้วยราคาของวัตถุสิ่งของเพียงเท่านั้น คนธรรมดา เช่น พวกเราท่านนั้นก็มีสิทธิ์ที่จะทำดีได้ ยิ่งกว่า

มหาเศรษฐีอีก หากเรารู้จักทำ ดังนั้นขอให้พวกเราจงอย่าได้มัวไปนึกน้อยใจในวาสนาของตนเองให้หม่นหมองไปเลย หัดทำใจให้พร้อมกันไว้เสมอ ๆ ใจนั้นปรุงแต่งหัดกันได้ หมั่นทำหมั่นสังเกต แล้วท่านก็จะเห็นอำนาจคุณค่าราคาใจที่ไหลอาบรดกันอยู่อย่างแท้จริง น้ำใจอันใสสดย่อมอาบรดต้นบุญ ต้นกุศลของทุกคนให้งดงามได้ทุกกาลทุกเวลา

การทำบุญสร้างวัดวา มหาวิหาร หรือพระอุโบสถ จะสร้างโรงเรียน หรือสาธารณกุศลทั้งหลายก็ควรทำอยู่ แต่ก็สู้การสร้างจิตสร้างใจของตน เพื่อให้พ้นจากเครื่องผูกรัด คือกิเลสไม่ได้เลย

“ บุญกรรมทำที่ใจ ”

อ่านเรื่องเกี่ยวกับกรรมเวร บุญบาป มาหลายเรื่องแล้ว สังเกตกันบ้างไหมว่า คุณค่าของบุญ ผลของบาปนั้นมีรากฐานสำคัญมาจากใจ อย่างอื่นนั้นเป็นแค่เพียงองค์ประกอบ เรื่องแรกของหนังสือเล่มนี้นั้นจะเห็นว่า ราคาของผลไม้กลายเป็นราคาของรถเบนซ์ เรื่องที่สองก็บอกให้รู้ว่า แม้ข้าวที่เพิ่งขอเขามา ก็ยังมีคุณค่าอานิสงส์ยิ่งใหญ่กว่าการสร้างมหาวิหารและโรงทานทั้ง ๔ ทิศ มาถึงตอนนี้ ก็อยากให้ท่านได้อ่านเรื่องอานิสงส์ของการทำบุญ ว่ามันจะเกิดคุณค่านั้นมาจากใจเป็นเหตุใหญ่จริง ๆ

เรื่องนี้ก็ได้คัดความมาจากคำบรรยายของท่านอาจารย์หมอฯ อีกนั่นแหละ แม้จะเคยได้ยินมาจากที่อื่นอยู่บ้างแล้ว ก็นึกไม่ออกว่าต้นเรื่องนั้นอยู่ที่ใด เรื่องนี้ท่านอาจารย์หมอฯ ท่านได้เล่าเรียบเรียงไว้แล้วอย่างดีว่า

บ่าวของท่านเศรษฐีคนหนึ่ง เพิ่งเข้ามาอยู่ด้วยใหม่ในหน้าที่คนทำสวน พอดีวันนั้นท่านเศรษฐีจะทอดกฐิน ได้ประกาศให้บ่าวไพร่ทั้งหมดมาอนุโมทนากองกฐิน ทุกคนต่างมีเงินไปร่วมอนุโมทนากัน แต่บ่าวคนนี้เพิ่งมาอยู่ใหม่ ยังไม่

ได้มีเงินค่าจ้าง แต่ก็อยากร่วมอนุโมทนาทำบุญด้วย ทั้งเนื้อทั้งตัวก็มีแต่ผ้าผืนเดียวที่นุ่งอยู่ แต่ก็อยากทำบุญ ก็เลยตกลงใจเอาผ้าผืนนั้นไปซักอย่างดี แล้วไปเอาใบไม้มาเย็บเป็นผ้านุ่งแทน แล้วนำเอาผ้าผืนนั้นไปเร่ขายในตลาด ได้เงินมาพอซื้อเข็มเย็บผ้าได้เพียง ๑ เล่ม จึงเอาเข็มเล่มนั้น มาร่วมใส่กองกฐินของท่านเศรษฐี คนอื่นก็มองคล้ายๆ ดูถูกว่า จะทำบุญทั้งทีมีแค่เข็มเพียงเล่มเดียว

ท่านเศรษฐีมีจิตใจเป็นธรรม เมื่อบ่าวเอาเข็มเพียงเล่มหนึ่งมาร่วมทำบุญ ท่านก็อนุโมทนาด้วยว่า จริงซินะ คนอื่นบางคนก็ทำอย่างโน้น บางคนก็ทำอย่างนี้มา ไปนึกถึงแต่ของใหญ่ของโตกันหมด ในกองกฐินของพวกเราเลยไม่มีเข็มสักเล่ม เข็มของเจ้านั้นมันช่างมีคุณประโยชน์อย่างเหลือเกิน ท่านเศรษฐีได้กล่าวอนุโมทนาบุญไปอย่างนี้ ก็เลยทำให้บ่าวนั้นชื่นใจขึ้นไปอีกเป็นพะเรอเกวียน

เรื่องนี้ ทำให้พวกเทวดาทั้งหลายรู้เห็นในเจตนาของบ่าวคนนี้ ก็เลยพากันอนุโมทนาบุญกฐินในครั้งนั้นเสียจนเกิดเสียงดังสะเทือนเหมือนกับฟ้าคำราม ผู้คนได้ยินกันไปทั่วทั้งในพระนครนั้น จะว่าเพราะฝนตกก็ไม่ใช่ ฟ้าร้องก็ไม่เชิง ผู้คนต่างพากันแปลกใจไปทั่ว ไม่เว้นแม้แต่พระเจ้าแผ่นดิน จน

เกิดไต่สวนถามไถ่กันว่า เสียงนั้นมันเป็นเสียงอะไรกันแน่ จะเกิดอาเพศเหตุการณ์ร้ายดีประการใด

เมื่อปุโรหิตจับยามดูจึงได้รู้สาเหตุว่า เป็นเพราะพวกเทวดาเขาพากันอนุโมทนาบุญกฐินของคนสวนท่านเศรษฐี เลยทำให้พระเจ้าแผ่นดินเกิดสนพระทัยว่า คนสวนนั้นทำบุญอะไรกันมากมาย จนถึงขนาดที่จะทำให้พวกเทวดาพากันอนุโมทนาบุญ จนเกิดเป็นเสียงกระเทือนเลื่อนลั่นก้องโลกธาตุไปอย่างนี้ ที่สุดก็จะขอสรุปเรื่องสั้นๆ เลยว่า พระเจ้าแผ่นดินท่านจึงเกิดพึงพอใจในความศรัทธาอันเด็ดเดี่ยวของคนสวนผู้นี้ถึงขนาดที่ได้พระราชทานทรัพย์สิน บริวาร และช้าง ม้า ฯลฯ ให้ พร้อมกับตั้งให้เป็นเศรษฐีประจำตำบลนั้น เรียกว่าบุญให้ผลเห็นทันตากันเลยทีเดียว

เรื่องนี้ท่านอาจารย์หมอฯ ได้นำมาเล่า แล้วท่านก็ดึงเชื่อมโยงประเด็นไปในเรื่องที่ท่านต้องการจะบรรยายต่อไป ซึ่งสำหรับผู้เรียบเรียงก็จะขอนำเรื่องมาบอกเล่ากันต่อเพียงเท่านี้ โดยมีความหวังว่าจะให้ท่านผู้อ่านได้เห็นตัวอย่างของเจตนาที่ดีและบริสุทธิ์นั้น ว่ามีผลมหาศาลมากมายเพียงใด สำหรับในเรื่องนี้ บางท่านก็อาจจะคิดว่า ต่างคนก็ต่างเล่ากันไป เทวดาจะมีจริงหรือ? จึงอยากจะขอแทรกเรื่องเล่าเสริม

ไว้อีกนิดหนึ่งว่า ป้าแท้ๆ คือพี่สาวคนโตของพ่อผู้เรียบเรียง ท่านชื่อ คุณป้าเจริญ ดิษฐพร ท่านเคยเล่าให้พ่อฟัง ซึ่งในขณะนั้นผู้เรียบเรียงยังเรียนอยู่ประมาณชั้นมัธยมต้นเท่านั้น ก็ยังเอาหัวหนุนตักป้าฟังอยู่ด้วย ป้าคุยเรื่อยเปื่อยกับพ่อว่า ป้าเป็นคนที่สวดมนต์ประจำอยู่ทุกค่ำเช้า ครั้นสวดติดต่อกันอยู่นานไปก็รู้สึกแปลกใจว่า เวลาสวดมนต์นั้น บ้านของป้าซึ่งในสมัยนั้นเป็นบ้านเรือนไม้ อยู่แถวบางกระบือ มันจะลั่นมีเสียงดังเอี๊ยดๆ เหมือนกับมีใครเอาของหนักมากๆ ขึ้นมาบนบ้านอยู่เสมอๆ จนสวดมนต์เสร็จแล้วนั่นแหละ เสียงบ้านลั่นนั้นจึงจะหายไป ท่านก็สงสัยอยู่เรื่อยมา จนกระทั่งวันหนึ่ง ท่านมีโอกาสถามท่านผู้หนึ่ง ซึ่งมีผู้คนนับถือกันว่ามีความสามารถรู้เห็นอะไรบางอย่างที่ลึกลับในเรื่องเช่นนั้นได้ ท่านผู้นั้นก็ได้ตอบเป็นเชิงถามกับป้าว่า “ก็ไปเชิญเขามาไม่ใช่หรือ? เขาก็มากันเต็มไปหมด บ้านนี้ก็เลยลั่น” ป้าก็บอกว่ารู้สึกงงๆ ในคำตอบ ท่านผู้นั้นก็กล่าวต่อไปว่า ก็ทุกครั้งที่ป้าสวดมนต์ ป้าจะสวดชุมนุมเทวดาด้วยเสมอใช่ไหม? พวกเทวดาเขาก็เลยพากันมาเต็มบ้านไปหมด เรื่องนี้ผู้เรียบเรียงได้ยินป้าพูดกับพ่อ ด้วยหูของตนเอง ส่วนจะเป็นไปได้จริงแท้เพียงใดหรือไม่นั้น ผู้เรียบเรียงไม่ทราบได้ เพราะตอนนี้ทั้งพ่อและป้าก็ไม่อยู่แล้ว จะไปซักถามอีกก็ไม่ได้ แต่เห็นว่าเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับเทวดาซึ่งเป็นต้นเหตุของการทำให้เกิด

เสียงดังขึ้นมา ในทำนองเดียวกันกับเรื่องของท่านอาจารย์หมอฯ ก็เลยขอนำมาเล่าประกอบ เพื่อที่จะให้ท่านผู้อ่านได้นำไปเป็นข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องนี้เพิ่มขึ้นอีกบ้างเท่านั้นเอง

อันบุญกรรม ทำไว้ ในใจเกิด
จะบังเกิด แผ้วผ่อง ไม่หมองศรี
ทำไปเกิด ก้าวไป ในความดี
ดวงชีวี จะโรจน์รุ่ง พลุ่งในธรรม
อันธรรมดี ที่ทำให้ ใจประเสริฐ
ธรรมอันเลิศ ทำจิตใจ ให้อิ่มหนำ
เกิดเป็นธรรม ค้ำจุนใจ อยู่ประจำ
จงรีบทำ ฝึกหัด จะตัดกรรม

๕ สิงหาคม ๒๕๔๘

๑๖

" บุคคลที่หาได้ยาก "

จากหนังสือเรื่อง "บุคคลที่หาได้ยาก" อ่านไปๆ แล้วก็มีเรื่องแทงใจขึ้นมา ได้อ่านพบข้อความอันชวนให้คิดของอาจารย์หมอฯ ที่บอกว่า "...ลองคิดดูเถอะ การที่เราใช้ทิ้งใช้ขว้างอย่างนี้ เมื่อทรัพยากรธรรมชาติร่อยหรอจนหมดไปแล้ว ใครจะเดือดร้อน ก็รุ่นลูกรุ่นหลานของเรานั้นแหละที่จะต้องเดือดร้อน เมื่อดิฉันเด็กๆ เอามือจุ่มลงไปในแม่น้ำลำคลองจะหยิบกุ้งก้ามกรามติดมือขึ้นมาได้ มันชุมกันอย่างนั้น และเชื่องอย่างไม่น่าเชื่อ"

"เดี๋ยวนี้ไปดูสิคะ เราจะหากุ้งก้ามกรามที่ไหนมากิน บางทีต่อให้เป็นเศรษฐีก็หากินเกือบจะไม่ได้แล้ว เพราะจะบรรจุเพื่อส่งออกต่างประเทศหมด อะไรดีๆ เดี๋ยวนี้คนไทยไม่มีสิทธิ์ได้ ต้องเป็นฝรั่ง..."

ถ้าท่านผู้อ่านที่มีอายุน้อยหน่อย ท่านก็อาจจะสงสัยและอยากจะถามว่า อะไรนะหรือที่มันแทงใจ ผู้เรียบเรียงก็อยากจะบอกว่า คนสมัยนี้อาจจะไม่เชื่อก็ได้ว่า แม่น้ำลำคลองในสมัยก่อนนั้นอุดมสมบูรณ์มากอย่างนั้นจริงๆ คนสมัยใหม่อาจจะนึกถึงภาพอย่างนั้นไม่ออกเลยก็เป็นได้ แต่ตัวเอง

เมื่อสมัยที่ยังเล็กอยู่นั้น มีบ้านอยู่ริมคลองย่านบางยี่ขัน ฝั่งธนบุรี พอตกหน้าหนาว น้ำทะเลจะหนุน น้ำคลองก็จะขุ่นมากกว่าหน้าร้อน ที่บอกว่าน้ำขุ่น หมายความว่า ตะกอนดินมันจะขุ่นขึ้นมา ไม่ได้หมายความว่า มันจะดำ และเหม็นสกปรกอย่างน้ำในลำคลองแถบกรุงเทพฯ ยุคปัจจุบัน แต่มันขุ่นเป็นสีขี้ดินออกไปทางสีน้ำตาลหม่นๆ และในตอนหน้าหนาวนั้นเองกุ้งก้ามกรามมันจะเมาน้ำ พอตกกลางคืน เมื่อเอาไฟไปฉายดูตามริมคลองก็จะพบกุ้งตัวขนาดประมาณ ๒–๓ นิ้วมือ หรือสมัยนั้นจะพูดกันว่ากุ้งตัวเท่าหลอดน้ำมันใส่ผม "ตันโจ" มันลอยตัวอยู่ตามชายฝั่งริมคลอง ที่มองเห็นกันได้ชัดก็คือ ตาของมันทั้งคู่นั้น เมื่อต้องแสงไฟมันจะสะท้อนเห็นเป็นจุดสีแดงๆ สองจุดให้สังเกตง่ายๆ ภาพเหล่านั้นมันยังคงอยู่ในความทรงจำมาจนบัดนี้ เมื่อได้มาอ่านหนังสือของอาจารย์หมอฯ ก็เลยเกิดหวนถวิลถึงความหลังต่างๆ หลายสิ่งหลายอย่าง ทุกอย่างล้วนประดิ์ประดังเข้ามาในหัวใจ จนเหมือนกับว่ามันได้เข้ามาทิ่มแทงใจเราเข้าจริงๆ ทีเดียว

ไหนๆ ได้พูดถึงเรื่องหน้าหนาวแล้ว เดี๋ยวนี้บรรยากาศหน้าหนาวแถบกรุงเทพฯ ภาคกลางของเมืองไทยเรานี่เกิดเปลี่ยนแปลงไปจริงๆ เมื่อก่อนนั้นจำได้ว่าพอปลายกันยาฯ ต้นตุลาฯ ก็จะเริ่มหนาวแล้ว พอถึงวันงานพระรูปฯ คือ ๒๓

ตุลาคมนั้น พวกเราเป็นต้องได้ใส่เสื้อกันหนาวแขนยาวกันทุกปีไป และก็ได้ผิงไฟกับชาวบ้านเขาทุกๆ ปี มาบัดนี้ไม่รู้ความหนาวนั้นมันหายไปไหนกันหมด อะไรหนอที่ทำให้ธรรมชาติต่างๆ ทั้งหลายเหล่านี้มันเปลี่ยนแปลงไป...

ย้อนกลับไปพูดถึง "บุคคลที่หาได้ยาก" กันต่ออีกสักนิดหนึ่งเถิด ความจริง อาจารย์หมอฯ ท่านก็บอกเหมือนๆ กับครูอาจารย์ท่านอื่นๆ บอก คือ ผู้ที่รู้จักให้ มีการให้ด้วยพระคุณ ไม่ใช่ให้ด้วยพระเดช คนพวกนี้ท่านเรียกว่า "บุพการี" ไม่ได้หวังผลตอบแทน นี่เป็นบุคคลที่หาได้ยากประเภทที่หนึ่ง และยังมี "บุคคลที่หาได้ยาก" อีกประเภทหนึ่งก็คือ ผู้ที่มีความ "กตัญญูกตเวที" คือเป็นผู้รับที่รู้คุณค่าแห่งการให้ รู้ในความดีของผู้อื่น รู้ในอุปการคุณของผู้ที่ให้ แล้วคอยที่จะหาโอกาสตอบแทนคุณของท่าน บุคคลทั้งสองประเภทนี้ พระพุทธเจ้าท่านตรัสไว้ว่าเป็นบุคคลที่หาได้ยาก รายละเอียดอื่นๆ ถ้าท่านผู้ใดต้องการทราบเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องนี้ ก็เห็นจะต้องขอร้องกันให้ไปหาหนังสือดังกล่าวมาลองอ่านก็แล้วกัน แต่ที่อยากจะย้อนกลับมาท้าวความตอนนี้ก็คือ อยากที่จะบอกว่าอาจารย์หมอฯ ได้ชี้ให้พวกเรารู้ถึงเรื่องของความกตัญญูด้วยว่า พวกเราไม่น่าจะสงวนไว้สำหรับให้กับผู้มีคุณแก่พวกเราเพียงอย่างเดียว พวกเราควรจะต้องกตัญญูต่อธรรมชาติ

และทุกสิ่งทุกอย่างรอบตัวเราด้วย ไม่ให้เห็นแก่ได้ ไม่รับผิดชอบต่อสาธารณูปโภค แม้แต่สิ่งที่เราซื้อหามาก็ต้องให้รู้จักทะนุถนอมใช้กันอย่างรู้คุณค่า ถ้าไม่เช่นนั้นแล้ว ต่อไปเราก็จะไม่มีแม้แต่โลกที่จะอาศัยอยู่ แล้วท่านก็พูดถึงเรื่องของทรัพยากรธรรมชาติ เช่น กุ้ง ปลา ที่มันมีอยู่ชุกชุมแต่ก่อนนั้น ปรากฏว่าเดี๋ยวนี้มันกำลังลดน้อยลงไปอย่างมาก ดังที่กล่าวถึงแล้วในตอนเริ่มต้นเรื่องนี้ ท่านอาจารย์ได้เล่าว่า เมื่อท่านเริ่มเข้าวัด ได้ฟังท่านพระอาจารย์สิงห์ทอง เทศน์ว่าการที่คนทุกวันนี้ดื้อรั้น สั่งสอนไม่ได้ พูดจากันไม่รู้ภาษานั้นเป็นผลจากการกระทำของพวกเราเอง เช่นเราไปตัดไม้ทำลายป่า ทำลายแม่น้ำลำคลองหนองบึง ไม่ทะนุบำรุง มีแต่ไปทำให้เน่าเสีย สัตว์อื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นสัตว์น้ำ หรือเป็นสัตว์บก มันก็หาที่อยู่กันไม่ได้ เพราะพวกคนเรานั้นไปเบียดเบียนมัน ทั้งโดยทางตรงและโดยทางอ้อม ไปบีบคั้น ปิดกั้นหนทางเกิดภพภูมิของสัตว์ แล้วจะให้มันไปเกิดที่ไหนล่ะ มันก็เลยต้องมาเกิดเป็นคน แม้รูปกายของมันจะเป็นคน แต่ใจของมันก็ยังเป็นเดรัจฉาน ทั้งดุร้ายดื้อรั้น ไม่ฟังความ มันก็เลยเป็นมนุสเดรัจฉาโน คือรูปกายเป็นคนเท่านั้น แต่ใจมันคือสัตว์และบางประเภทนั้นมันก็เป็นคนแต่เพียงกาย ส่วนใจนั้นพร่องหิวโหยไม่รู้จักพอ พวกนี้พระท่านจัดเรียกว่า พวกมนุสเปโตคือพวกที่มีตัวเป็นคนแต่ใจนั้นเป็นเปรต คนพันธุ์นี้ มนุษย์

เรานั่นแหละเป็นคนไปสร้างมันขึ้นมากันเองแท้ๆ

ท่านอาจารย์หมอฯ บอกว่า ตอนนั้นท่านก็นึกอยู่เพียงแต่ในใจว่า ท่านพระอาจารย์ฯ พูดอะไรก็ไม่รู้ ไม่เห็นว่าจะมีทางเป็นไปได้เลย ไม่ว่าจะเอาไปพิสูจน์ใส่หลอดทดลองชนิดไหนๆ มันก็ไม่มีทางเป็นอย่างที่ท่านพระอาจารย์ฯ ว่า แต่เดี๋ยวนี้เพิ่งจะมาคิดขึ้นได้ว่า เราหนอเรา...ตัวเราช่างโง่เซ่อ...ตาบอดแล้วยังไปเถียงผู้ตาดี... ไปอวดตัวว่ารู้... แต่ที่แท้แล้วไม่รู้อะไรเลย...

ท่านอาจารย์หมอฯ บอกต่อไปอีกด้วยว่า ถ้าเรายังปล่อยปละละเลย ไม่รู้คุณของธรรมชาติ ไม่ช่วยกันอนุรักษ์แล้ว ในวันหนึ่งข้างหน้าเราจะพบว่า ทรัพยากรธรรมชาติมันจะไม่เพียงพอสำหรับมนุษย์ที่จะดำรงชีวิตอยู่ได้ หรือหากจะยังมีวิวัฒนาการของชีวิตให้ยังคงอยู่ได้ ก็จะกลายเป็นคนพิกลพิการ จิตใจวิปริตผิดศีลธรรม คนเราจะถูกความแร้นแค้นรอบด้านมาบีบคั้น จนต้องถึงขั้นที่เรียกว่า “กินกันเอง” เพื่อเป็นอาหารประทังชีวิต

เขียนเรื่องนี้ เพราะตัวเองนั้นถูกแทงใจโดยสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่รอบตัว ที่ดูว่ามันแสนจะรวดเร็วและน่ากลัว

จึงอยากจะเรียกร้องให้พวกเรา ช่วยกันหันมาเห็นใจธรรมชาติรอบตัวพวกเรากันให้มากๆ คิดกันบ้างไหมว่าเราตายแล้วก็จะต้องเกิดอีก ถ้าท่านเป็นพวกที่คิดว่า ตายแล้วสูญ ก็แล้วไป แต่ถ้ายังพอมีความเชื่ออยู่บ้างว่า จะต้องเกิดแล้ว ถ้าเราไม่สนใจว่าเรากำลังทำอะไรกันลงไปในปัจจุบัน คิดกันบ้างไหมว่า แรงกรรมนั้นจะผลักดันให้เราพ้นผลของกรรมที่เราได้กระทำกันไว้นั้นได้อย่างไร อย่าคิดว่าประเดี๋ยวก็ตายแล้วปล่อยมันไว้ให้เป็นกรรมของคนรุ่นลูกรุ่นหลานเราต่อไป ระวังตัวกันไว้ให้ดีเถิด เราอาจจะต้องกลับมาเกิดในรุ่นลูกหลานของตัวเราเองก็ได้ อย่าคิดว่าชาติหน้านั้นยังอยู่อีกนาน ทุกสิ่งทุกอย่างมาแต่เหตุ ถ้าทำเหตุไว้อย่างใด จงรู้ไว้เถิดว่าอีกไม่ช้าไม่นานก็จะต้องเจอผลที่ตนได้กระทำไว้อย่างแน่นอน อย่าบอกตัวเองผิดๆ อยู่เลยว่า ถ้าทุกคนไม่รักษาธรรมชาติเรารักษาไปคนเดียวก็คงไร้ผล อยากจะบอกว่า “เรารักษาธรรมชาติเพียงผู้เดียว ธรรมชาติก็จะรักษาเราแต่ผู้เดียว” ลองพิจารณาดูให้ดีๆ เถิด เราใช้ธรรมชาติอย่างประหยัดแม้เพียงคนเดียว ธรรมชาติก็จะถูกประหยัดลงในส่วนนั้นได้ อย่าประมาทในธุลีแห่งความดีที่ตกลงจับจิตใจเรา ธุลีที่ตกลงพื้นนานวันก็ทำให้พื้นนั้นหม่นมัวหมองเป็นกองขึ้นจนเห็นชัด ธุลีความดีที่ตกลงบนใจ ก็ทำให้ใจนั้นดูดซับความดีไว้ได้ชัด จนก่อความผ่องใสให้เห็นได้ในไม่ช้าไม่นาน อย่าคิดว่าทำดีแล้ว

จะเสียเปรียบ ทำความดีแล้วจะกลายเป็นคนโง่ อย่าปล่อยให้กิเลสมันหลอกเราอยู่เลย เริ่มทำความดี ประหยัดตัว ประหยัดทรัพย์ ประหยัดใจ แล้วจะรู้ว่า "ธรรมย่อมรักษาผู้ประพฤติธรรม" นั้นมีความหมายมากมาย และโดยนัยเดียวกันนี้เราก็จะตระหนักยิ่งขึ้นในพระพุทธพจน์ที่ว่า "ผู้อื่นประพฤติชั่ว เขาย่อมมัวหมองเอง" "ผู้ประพฤติธรรม เขาย่อมเลิศล้ำเอง" อย่างแน่นอน

ความสุขจากการเสียสละ หรือการทำเพื่อส่วนรวมนั้น คนเห็นแก่ได้ ก็ได้แต่เห็น แต่กลับไม่รู้จัก

คนทำบุญ ก็มีบุญที่ทำ เขาย่อมยินดีในสิ่งที่เขามีโอกาสได้ทำ

" ไม่น่าเลย "

มีครอบครัวหนึ่ง คุณแม่รักและหวังดีต่อลูกมาก เมื่อลูกชายวัยรุ่นลองชิมเบียร์ คุณแม่กลัวจะเสียอนาคต ก็เรียกลูกมาอบรมสั่งสอน จนกระทั่งลูกให้สัญญาว่า ตั้งแต่นี้ต่อไปจะไม่กินเบียร์อีกเลย แล้วลูกก็ทำจริงๆ อย่างที่ได้ให้สัจจะไว้

วันหนึ่งแม่พาลูกๆ และเพื่อนของลูกไปเที่ยวชายทะเล เพื่อนๆ กินเบียร์กัน ลูกก็ไม่ได้กิน มีเพื่อนเอากระป๋องเบียร์มาวานลูกชายให้ช่วยถือ ตอนที่ฝากนั้นแม่ไม่เห็น เหลียวมามองอีกทีเห็นลูกกำลังถือกระป๋องเบียร์อยู่ ก็เกิดความโกรธและน้อยใจว่าลูกเคยอยู่ในโอวาทนั้น กลับไม่เป็นดังคิด และก็ไม่ทันได้ถามไถ่อะไร ตรงไปถึงก็กระชากกระป๋องเบียร์ออกจากมือลูก แล้วตบหน้า ลูกไม่ได้พูดอะไรสักคำ พอตกกลางคืนลูกก็มาลาแม่ไปนอน แล้วก็พูดทิ้งท้ายว่า คงจะลากันเป็นครั้งสุดท้าย ไม่มีใครเฉลียวใจ พอเข้านอนแล้วก็ได้ตัดสินใจยิงตัวเองตาย

เรื่องนี้ ท่านอาจารย์แพทย์หญิง อมรา มลิลา เล่าไว้ในเรื่อง เพชฌฆาตความเครียด ท่านยกตัวอย่างประกอบให้เห็นว่าจิตใจที่ไม่รู้จักปฏิบัติต่อความเครียดนั้น แม้จะคิดว่าได้

คิดหาทางออกที่ถูกต้องแล้ว แต่เมื่อปฏิบัติไม่ถูก มันกลับจะยิ่งทำให้เครียดเข้าไปอีก บางคนคิดว่าการจบชีวิตแล้ว ความเครียดจะจบลงไปด้วย ก็เลยคิดตัดช่องน้อยแต่พอตัว แล้วก็หลงผิดเดินไปตามทางออกนั้น ตัวผู้เรียบเรียงเห็นด้วยในประเด็นเรื่องของความเครียดว่า มันมีพิษภัยมากเหลือ แต่อีกประเด็นหนึ่งที่รู้สึกอยู่ด้วย ก็คือเรื่องความหุนหันพลันแล่นของคนเรา การขาดสติของคนเรานั้นย่อมจะก่อให้เกิดความกดดันกับผู้อยู่ใกล้ชิดรอบข้างและกับตัวเองได้อย่างที่คาดไม่ถึง เรื่องอย่างที่อาจารย์หมอฯ ท่านเล่านี้ได้เกิดขึ้นอยู่มากมาย เป็นมาแล้วแต่ไหนแต่ไร และคงจะเป็นต่อไปอีกเหมือนกับดังเช่นที่เป็นมา ในเรื่องที่ท่านอาจารย์หมอเล่านั้น ถ้าลูกชายมีสติเป็นดุจสมอคอยถ่วงใจไว้ ก็อาจจะไม่เครียดถึงกับต้องยิงตัวตาย และผู้เป็นแม่นั้นหากมีสติอยู่เป็นห้ามล้อ ก็คงจะพูดจาซักถามลูกให้มันรู้เรื่อง ก่อนที่จะต้องสูญเสียลูกสุดที่รักของตนไป สตินี้เป็นสิ่งที่ควรยึดอยู่กันเป็นนิจ ถ้าไม่ฝึก อยู่ๆ จะให้มันแก่กล้าขึ้นมาเอง เหมือนต้นไม้ที่โตขึ้นเองได้โดยธรรมชาติ มันเป็นไปไม่ได้ ต้องหมั่นหัดควรคิดพิจารณา เมื่อมีสติแล้ว ก็ย่อมจะมีปัญญาเกิดร่วมด้วยเสมอ มันไม่ใช่ความรู้จากการอ่าน การฟังเท่านั้น ความรู้จากการอ่านเป็นความรู้ของผู้ที่เขียนไว้ แต่สำหรับพวกเราที่เป็นคนอ่านตามเขานั้น มันเป็นเพียงสัญญา คือเป็นความจำได้ของเราเท่านั้น ซึ่งเกิดขึ้น

อยู่มากมาย การใคร่ครวญ ไตร่ตรองต่างๆ การรู้จักนำเอามาใช้ให้เป็นประโยชน์ นั่นแหละถึงจะเป็นปัญญาของเราและถ้าปัญญานั้น เป็นความสว่าง รู้แบบรู้ตัวทั่วพร้อม การระลึกได้เสมอนั่นแหละเป็นตัวสติ พร้อมกันนั้นตัวสัมปชัญญะ คือการระลึกได้บ่อยๆ รู้ตัวบ่อยๆ นั่นแหละจะแสดงถึงความแก่กล้าของสติสัมปชัญญะ คนเราจะต้องหัดและจะต้องทำให้มันเกิดขึ้น เมื่อสติเกิดขึ้นแล้ว แรกๆ เราก็ต้องคอยระวังสติอยู่ไม่เช่นนั้นมันจะสูญหายไป ถ้ามันขาดหายไปมากก็จะกลายเป็นคนเสียสติ แต่ถ้าเราคอยระวังมันให้ดีแล้ว ต่อไปเมื่อมันแก่กล้าแล้ว สตินั่นแหละจะกลับมาเป็นตัวที่คอยระวังรักษาเราอย่างดี ดังนั้นจึงอยากจะชักชวนให้พวกเราทุกคนจงได้พยายามหัดฝึกสติ ดูใจตัวเองไว้ให้ดีๆ แล้วสิ่งดีๆ ทั้งหลายก็จะเกิดขึ้นกับตนเองอย่างแน่นอน

ฝึกสติ ฝึกใจ ให้มากเกิด
หัดให้เกิด ฝึกประจำ ทำเสมอ
ฝึกบ่อยบ่อย คอยเตือนตน ค้นให้เจอ
ความพลั้งเผลอ ความใจลอย จะน้อยลง

" คิดเป็น "

ครั้งหนึ่ง ได้มีโอกาสคุยกันกับผู้ที่เห็นว่าเคยได้มาฟังการบรรยายธรรมอยู่บ่อยๆ ว่า มีความรู้สึกเป็นอย่างไร เขาบอกว่าแรกๆ นั้นก็ไม่ได้ตั้งใจที่จะมาฟังธัมมะธัมโมอะไรหรอก เพียงแต่เป็นเพราะต้องการจะหลบความร้อนเข้ามานั่งห้องแอร์เพียงเท่านั้น คือเขานั้นมีอาชีพที่จะต้องทำงานอยู่กลางแดดจัด ห้องบรรยายธรรมนั้นติดแอร์ ดังนั้นเมื่อพักงาน หรืองานเลิกแล้วจึงหลบเข้ามารับแอร์ มันก็เย็นกายแล้วพาให้สบายใจขึ้น นั่งไปก็ฟังบรรยายไปตามเรื่องตามราว แต่เมื่อจบการบรรยายแล้ว ก็มักจะมีการให้หัดนั่งสมาธิ ๑๐-๑๕ นาที เขาก็จึงต้องประสมโรงทำไปกับคนอื่นด้วย แล้วก็เลยเกิดพบว่านอกจากที่จะได้พักกายแล้ว ถ้าทำใจให้พักได้ด้วยมันก็จะส่งผลให้ทั้งกายทั้งใจนั้นมีความร่มเย็นและมีกำลังขึ้น ทำให้เขาเกิดอยากที่จะนำเอามาฝึกเองที่บ้านบ้างในตอนเช้าๆ ขณะก่อนที่จะออกมาทำงานด้วย จะได้เกิดมีภูมิคุ้มกันให้กับใจมากขึ้น แต่ปรากฏว่าคงเพราะงานที่ทำอยู่นั้นมันเหนื่อยมากจึงหลับไปยันเช้าจนไม่เคยที่จะได้ตื่นมาหัดทำใจตามเหมือนอย่างที่ได้ตั้งใจไว้เลย

บ้านของเขาอยู่ในละแวกสลัม แรกๆ ที่ได้อาศัยอยู่นั้น

ก็สงบพอสมควร แต่ภายหลังได้มีครอบครัวหนึ่งย้ายเข้ามาอยู่ข้างบ้าน สงสัยว่าเมื่ออยู่กันไปแล้วน้ำผึ้งคงจะขม เพราะปรากฏว่าผัวเมียข้างบ้านนั้นทะเลาะกันได้ทุกวัน แรกๆ ก็ดูเหมือนยังจะเกรงใจชาวบ้านกันอยู่บ้าง เพราะพอได้เวลานอนเขาก็ยังลดเสียงลง แต่พออยู่ไปอาการก็หนักเข้า แม้เวลาห้าทุ่มสองยามก็ยังทะเลาะกันได้ ทะเลาะกันดี

จนวันหนึ่ง เขากลับมาถึงบ้านก็เกือบตีหนึ่งเข้าไปแล้ว นอนไปยังไม่ทันไร ข้างบ้านก็ทะเลาะกันส่งเสียงดัง ทำให้เขาตกใจตื่นขึ้นมา ครั้นเหลียวไปดูนาฬิกาก็เห็นว่ายังไม่ทันจะตี ๔ เลย เขาหงุดหงิดมากนึกจะเดินไปเปิดหน้าต่างโผล่หน้าออกไปบอกเตือนเสียหน่อย แต่ความที่เคยได้ฝึกหัดใจไว้บ้างแล้ว ทำให้เขามีสติและได้หันมากำหนดดูใจของตน เกิดปัญญาขึ้นว่า ถ้าผัวเมียคู่นี้เขามีสติรู้ว่าขณะนี้มันกี่ทุ่มกี่ยามแล้ว เขาก็คงจะไม่ทะเลาะกัน คนไม่มีสติเหมือนคนละเมอ ถ้าเราไปเตือนเขา แล้วเขาบอกว่า ก็เขาทะเลาะกันอยู่ที่บ้านของเขาแท้ๆ เราสอดเอาหูเข้าไปฟังเขาทำไม? และถ้าเราเกิดบ้าดีเดือดขึ้น มันก็คงจะต้องเดือดร้อนกันเป็นแน่ ความคิดที่ดีเลยเกิดตามมาว่า ก็ที่เราเคยคิดเสมอว่า ถ้าตื่นแต่เช้าได้แล้วจะทำสมาธิก่อนไปทำงานนั้น วันนี้ก็ตื่นขึ้นมาแล้ว จะนอนต่อก็คงไม่เป็นสุขแล้ว น่าจะขอบคุณผัวเมียคู่นั้นที่ปลุก

เราขึ้นมา ดังนั้นเราก็ควรจะไหว้พระทำสมาธิเถิด

เมื่อคิดได้เช่นนั้น แทนที่เขาจะเปิดหน้าต่างไปเผชิญหน้ากับข้างบ้าน เขาก็หันกลับมาที่หิ้งพระ เริ่มต้นสวดมนต์แล้วก็นั่งสมาธิ ใจมีสติตามรู้อยู่ มีเหตุมีผล เมื่อถอนออกจากสมาธิก็ได้เวลาอาบน้ำ และเตรียมตัวที่จะไปทำงาน

ตั้งแต่ผัวเมียคู่นี้ย้ายมาอยู่ที่ข้างบ้าน เขาก็ได้บอกกับภรรยาว่าจะต้องประหยัดมัธยัสถ์ เพราะคงจะต้องหาบ้านใหม่อยู่ ขืนถ้าอยู่ตรงนี้ต่อไปพวกเขาคงต้องบ้า ก็เลยตั้งความหวังไว้ว่า ถ้าเขาเก็บเงินได้เท่านั้นเท่านี้แล้วก็จะย้ายบ้าน ถ้าวันไหนเดือนไหนภรรยาหรือลูกใช้จ่ายเกินกว่าที่คิดคาดเอาไว้ เขาก็จะหงุดหงิดว่า เธอนั้นจะเป็นคู่บุญ หรือคู่ล้างคู่ผลาญกันแน่ พวกลูกๆ นั้นก็ไม่รู้จะเกิดมาทำไมกัน จะมาเป็นลูกบังเกิดเกล้ากันหรืออย่างไร จิตใจจะเพ่งมองคนไปในแง่ร้ายทั้งที่รู้ตัวเองอยู่ แต่ก็มักข่มใจไม่ลง

แต่เมื่อวันนั้น วันที่เขาตื่นเพราะเสียงทะเลาะของข้างบ้าน และได้พิจารณาจนตัดใจทำให้สามารถหันมานั่งสมาธิได้ กำลังใจต่างๆ ของเขาก็เข้มแข็งขึ้น ในขณะที่อาบน้ำเตรียมตัวจะไปทำงาน ใจก็เกิดรู้ขึ้นมาว่า ไม่ใช่ชาวบ้านคู่นั้นที่มาทำให้

เราสุขหรือทุกข์ ก็ดูซิ วันนี้ขนาดถูกปลุกให้ตื่นมาตั้งแต่ยังไม่ตี ๔ ก็ยังมีความสุข มีกำลังใจขึ้นมาได้ **เพราะฉะนั้นไม่ใช่โลกข้างนอกหรอกที่จะมาทำให้เราทุกข์ร้อน** แต่ใจเราเองนี่แหละที่ไม่ฉลาด ไม่รู้จักจัดการกลั่นกรองเหตุผล หรือไม่เช่นนั้นก็จะเอาแต่คอยหาเรื่อง จะแปลความให้เกิดประโยชน์ก็ทำไม่เป็น ตัวเขาเองต้องรู้จักเลือกวิธีการแปลความ เพื่อให้เกิดการกล่อมเกลาทางจิตใจขึ้นมาจึงจะถูก คิดได้อย่างนี้แล้วเขาก็สบายใจ แล้วคิดว่าอาบน้ำเสร็จเมื่อพบกับภรรยาและลูก จะต้องบอกกับพวกเขาให้สบายใจว่า "ไม่เป็นไรแล้วนะ เราย้ายบ้านได้เมื่อไรก็ย้าย ถ้าย้ายไม่ได้ก็ไม่เป็นไร จะอยู่ที่ไหน ถ้าเราทำใจให้ได้เสียอย่าง ก็เป็นสุขทั้งบ้าน"

ในขณะที่กำลังคิดอยู่อย่างนั้น เสียงทะเลาะของข้างบ้านก็ยังคงดังมาเข้าหูของเขาอยู่ตลอดเวลา ทำให้สลดใจว่าดูเอาเถอะ ตั้งแต่ยังไม่ตี ๔ จนเดี๋ยวนี้ก็จะ ๖ โมงเช้าแล้ว สองชั่วโมงเต็มๆ ที่เขาทำบุญคุณให้เรา ทำให้เราได้คิด ทั้งๆ ที่ตัวเราอยู่ในโลกนี้ แต่ใจเราไปอยู่บนสวรรค์ ปีติและอิ่มทิพย์ ได้กำลังอาหารทิพย์นั้นมาจากเขา แต่ก็น่าสงสารตัวต้นเหตุที่ทำบุญคุณให้กับเรานั้น กลับไปจมอยู่ในนรกอเวจี ร้อนอกหมกไหม้ไปเสียสิ้น ถ้อยคำที่พูดออกมาล้วนแต่เผ็ดร้อนไปหมด สรรหาแต่สิ่งที่ไม่งามมาด่าทอกัน ใจจะมีทุกข์ขนาด

ไหนหนอ... เขาได้แผ่เมตตาให้สามีภรรยาคู่นั้น เผื่อว่าจะฉุกใจเกิดได้คิด หันมาทำตัวเองให้มีความสุข เหมือนกับที่เขาทำให้เรามีความสุขอยู่ขณะนี้ขึ้นมาได้บ้าง เพราะการทะเลาะของเขามีบุญคุณกับเรา ถ้าบ้านเขาเงียบอย่างเคย เราก็จะมัวเอาแต่นอนสบาย จนลืมดูแลจิตใจของตน ชีวิตก็หมดไปด้วยการดูแลแต่ร่างกาย พอหมดลมแล้ว ก็จะไม่มีเสบียงที่จะทำให้ฐานะของชีวิตและจิตใจกระเตื้องขึ้น เป็นเหตุให้ไม่รู้สึกน้อยเนื้อต่ำใจไปอิจฉาคนอื่นๆ ว่า ทำไมหนอเขาจึงมีบ้านอยู่ดี ไม่ต้องมาอยู่ในสลัมเหมือนเรา

เรื่องราวทั้งหมดนี้เป็นเรื่องเล่าของท่านอาจารย์แพทย์หญิงอมรา มลิลา ผู้เรียบเรียงอ่านแล้วเห็นเข้าท่าดี ก็เลยคว้าเอามาเล่าต่อโดยย่อความบ้างขยายความบ้าง ไปตามเรื่องที่เห็นว่าน่าจะทำให้เกิดความเข้าใจในการเล่าต่อ หวังว่าเมื่อท่านได้อ่านแล้วคงจะได้แง่คิดอะไรดีๆ ขึ้นมาบ้างนะครับ ถ้ายังไม่พบก็ไม่เป็นไร แต่ก็อยากจะขอให้ลองอ่านเรื่องต่อๆ ไปดูให้ครบทั้งหมดก็แล้วกันนะครับ

คนธรรมดา ได้ข้าวของสะสมมากๆ ก็พอใจในความร่ำรวยมั่งมี

คนไม่ธรรมดา มีข้าวมีของมากมาย กลับรู้สึกว่ามีภาระ อยากจะสะสมให้เหลือแต่น้อย พอใช้พอกิน

" เกร็ดความจริง "

คนเรานั้นมักจะลืมดูความบกพร่องของตัวเอง มักจะเอาแต่มองออกไปข้างนอกด้วยความเคยชินอยู่เสมอ ถ้าสิ่งใดผิดปรกติ ก็มักอ้างว่าทุกสิ่งข้างนอกไม่ดี บกพร่องหมด

เมื่อหนูน้อยวิ่งไปเหยียบตะปู แทนที่จะโทษตัวเองว่าซุ่มซ่ามไม่ดูให้ดีก่อนจะวิ่งเล่น หนูน้อยกลับเต้นเร่าๆ สาปแช่งคนที่ทำตะปูหล่นเอาไว้ ว่าเป็นเหตุให้ตนเจ็บ

เมื่อมีเหตุการณ์ที่ไม่ได้ดังใจเกิดขึ้น ก็จะโทษกันแต่ทุกอย่างภายนอก มุ่งหน้าแต่จะแก้ไขสิ่งภายนอกให้สอดคล้องกับความต้องการของเรา ไม่ค่อยยอมรับตรวจดูสาเหตุที่แท้จริงว่าเป็นอย่างไร

นักศึกษาคนหนึ่ง ทำข้อสอบไม่ได้ แทนที่จะเตือนตัวเองว่า เป็นเพราะไม่ยอมดูหนังสือ แม้เวลาใกล้สอบเต็มที แล้วยังไปเที่ยวมั่วสุมกับเพื่อนอย่างลืมเวล่ำเวลา เขากลับโทษว่า ครูผู้ออกข้อสอบนั้น “หิน” คือเป็นครูประเภท “กระดูกขัดมัน” ชอบออกข้อสอบแกล้งให้นักศึกษาทำไม่ได้

เราควรจะฉุกคิดถึงสาเหตุที่แท้ว่าอะไรหลายอย่างที่เราว่า มันผิดปรกติ มันไม่ดีนั้น มันน่าจะมาจากตัวเราอยู่บ้าง เราคงมีอะไรที่ไม่เหมาะสม ควรหยุดคิด แล้วย้อนกลับมามองตัวเรา ถ้ามัวคิดว่าเราดีอยู่คนเดียว ใจเราจะกร่อนเป็นสนิมไปเสียหมดทั้งใจ น้ำใจเราจะแห้งแล้งยิ่งขึ้น

จะไปทำอะไรให้กับใคร ก็อยากให้เขาเห็นความดีของตนจนเกินเหตุ หิวกระหายใคร่จะให้คนสรรเสริญการกระทำเหล่านั้น ความรู้สึกเช่นนั้นไม่ใช่ความหวังดีหรือความเมตตา แต่กลับเป็นการเห็นแก่ตน ความรู้สึกเช่นนั้นไม่ใช่หวังดี แต่หากเป็นการทวงบุญคุณ เมตตาที่แท้จริงจะตั้งต้นไม่ได้ ตราบที่เรายังบอกตัวเองว่า เราต้องอดหลับอดนอน ต้องทนอะไรต่อมิอะไรอยู่จนสายตัวแทบขาด เพื่อทำอะไรให้กับใคร

เมตตานั้นทำแล้วต้องเป็นสุข เมื่อเห็นคนที่เราช่วยเหลือนั้นสบายดี มีสุขขึ้น ต้องเห็นแล้วเกิดความสบายใจ เพราะรู้สึกว่า ความสุขสบายดีขึ้นของเขานั้น มีส่วนสะท้อนกลับมาถึงเรา เข้ามาจับใจเรา เหมือนว่า สุขของเขานั้นมันมีส่วนมาอาบรดหัวใจของเราให้ปลาบปลื้ม ครื้มอกครื้มใจขึ้นมา เราวางใจไม่หวังสิ่งใด แล้วเราจะได้พบว่า เราได้ความสุขเป็นเครื่องหล่อเลี้ยงใจให้เกิดปีติ

ไม่ควรมองใครในแง่ร้าย โดยปรกติใครๆ ก็ตั้งใจเป็นคนดีกันทั้งนั้น แต่บังเอิญวิธีแสดงออกนั้นไม่สอดคล้องกัน คนอื่นจึงแปลความหมายไขว้เขว ถ้าคิดได้อย่างนั้นเราจะเบาสบาย ถ้าคิดเครียดอยู่ ก็มัวแต่จะทำให้เกิดกระทบกระทั่งกันเพราะขาดน้ำใจ

เมื่อเรามีน้ำใจกับใครแล้ว ก็ต้องหัดเตือนตัวเราให้ดี เพราะเรามักจะหวังโดยไม่รู้ตัวว่า ผู้นั้นควรมีน้ำใจตอบเราบ้าง ครั้นเกิดเหตุการณ์ที่ผู้นั้นไม่มีเยื่อใยด้วย เราก็ผิดหวัง โปรดจงหนักแน่นและเชื่อมั่นในสิ่งที่ตนกระทำว่าดีแท้ แล้วพากเพียรทำไปเรื่อยๆ อย่าได้สงสัยว่าที่ทำไปแล้วนั้นจะเป็นการลงทุนที่สูญเปล่า หากเราตั้งหน้าตั้งตาทำ ย่อมจะมีการเปลี่ยนแปลงให้เห็น คนเรานั้นมักไม่รู้ตัวเองว่า ติดอยู่กับคำสรรเสริญและความสุขมากมายแค่ไหน นอกจากไม่รู้ตัวแล้ว ยังหลงเข้าใจว่า ตัวเองทำทุกอย่างไปด้วยความรัก และความปรารถนาดี

ความเมตตาของพระพุทธองค์นั้นยังความร่มเย็นให้แก่สรรพสิ่งทั้งปวง แต่เมตตาของปุถุชนนั้นอาจทำให้เกิดอันธพาลทั่วเมือง เพราะว่าแท้จริงแล้ว ใจปุถุชนนั้นรักแต่ตัวเอง โลกจึงเดือดร้อนเพราะความบกพร่องของใจ

" ลักษณะสามัญ "

สิ่งที่มีอยู่ประจำ เป็นสามัญลักษณะร่วมกันของทุกคน คือเมื่อเกิดมาแล้วก็จะต้องมีความทุกข์ และความตายเป็นที่สุด ทุกชีวิตต่างกลัวตายด้วยกันทั้งนั้น จึงพยายามสร้างและไขว่คว้าหาสิ่งต่างๆ มาเป็นของตัว ก็เพราะว่าในความรู้สึกนั้นมันบอกว่า ถ้าได้สิ่งนั้นมาแล้วมันจะช่วยยืดความตายของเขาให้ไกลออกไปได้ ซึ่งบางทีมันก็เป็นการหลอกตัวเอง จนทำให้ยึดถือกันอยู่เช่นนั้นตลอดไป จนกระทั่งถึงวันตาย ทุกชีวิตเหมือนกันคือมีความทุกข์ มีความหวาดกลัวที่จะต้องตายลงไปในวันหนึ่ง จึงพยายามที่จะสร้างเสถียรภาพความมั่นคงให้กับใจตน จนบางครั้งในการเที่ยวไขว่คว้าเช่นนี้ คนเราก็ลืมนึกไปว่า มันได้เป็นเหตุให้เกิดความเดือดร้อน ความไม่เป็นธรรมให้กับคนอื่นเขาขึ้นมาอย่างไรบ้าง

ถ้ารู้สึกได้ว่ามันเป็นอย่างนั้น คือการไขว่คว้าของเรามันไปรบกวนคนอื่นแล้ว เราก็ควรรู้จักเห็นอกเห็นใจกันว่า เราทุกคนนั้นล้วนแต่มีความทุกข์ เป็นเพื่อนเกิด แก่ เจ็บ ตาย ด้วยกันอยู่ทั้งสิ้น เมื่อเรามองเห็นความสำคัญของคนอื่น มันก็จะทำให้เราเกิดความยับยั้งชั่งใจขึ้นมาได้ว่า การที่เรากำลังไปเที่ยวกอบโกยอะไรอยู่นั้น คนอื่นที่เขาขาดแคลนจะมีความ

รู้สึกเป็นอย่างไร ถ้าเราเคยหิวก็น่าจะเห็นใจว่า ตอนนี้เราอิ่มแล้ว เราก็ไม่ควรโลภ เอาแต่เที่ยวกักตุน หามาเป็นของเราอย่างเดียว เราควรแบ่งปันให้เขากิน จะได้หายหิวกันบ้างจะดีกว่า มันก็จะก่อเกิดความเป็นธรรมขึ้นในสังคม

เมื่อใจดวงนี้มันละเอียดขึ้นไปอีก มันจะเกิดความสำนึกว่าถึงหิว แต่ก็เมื่อครู่นี้เราได้กินแล้ว หากจะต้องอดมื้อนี้ ก็คงไม่ทรมานจนถึงขั้นว่าจะต้องเป็นลมล้มตายลงไปหรอก โถ...ก็คนผู้นั้นเขาไม่ได้กินมาตั้งสามวันแล้ว.... มันทำให้เกิดความกรุณา เกิดความอยากเสียสละ เต็มใจที่จะมอบส่วนที่เป็นของเราให้เขา แล้วก็อิ่มเอมปีติปราโมทย์ เมื่อเห็นเขาได้รับความสุข รู้สึกว่า คลื่นกระแสของใจคนอื่นนั้นมันสั่นสะเทือนมากระทบใจของเราได้ เพราะความละเอียดของใจที่มีมากขึ้น ทำให้ชีวิตของเรานั้นไม่ได้อาศัยแค่เพียงวัตถุ ซึ่งเป็นของหยาบ ๆ หล่อเลี้ยงให้ร่มเย็นผาสุกอยู่เพียงอย่างเดียว

เมื่อครั้งยังมืดมนบอดอยู่ ก็เห็นว่ามีแต่วัตถุ เงินทองสิ่งของหยาบ ๆ เหล่านี้ที่สำคัญ ซึ่งสามารถจะทำให้ตัวเองเป็นสุขได้ ต่อมาจิตนั้นเมื่อละเอียดขึ้น ก็กลายเป็นมีความเห็นว่าเรื่องของการสรรเสริญยกย่องชมเชย ที่ทำให้ใจฟูฟ่อง ปลิว

เบาสบายไปตามลมปากของเขานั้น มาบัดนี้ไม่เอาแล้ว ใจมันละเอียดจนรู้สึกว่า รสชาติของอาหารชีวิตเหล่านั้น มันหยาบกระด้าง ไม่น่ายินดีอย่างเคย จนกระทั่งเราไม่ได้สนใจอยู่เพียงอย่างเดียว เพราะเราได้รู้จักอาหารที่ละเอียดประณีตกว่า เป็นรสทิพย์ เป็นความรู้สึกที่เกิดมาสัมผัส มากระทบกับใจ การที่ได้เห็นเขายินดี ได้เห็นสายตาของเขามีความสุข ประกายความสุขของคนอื่นที่เราได้ช่วยเหลือนั้นได้ก่อความแพรวพรายขึ้นกับใจของเราจริงๆ สิ่งเหล่านี้แหละเป็นของทิพย์ที่อุบัติขึ้นมา รู้สึกถึงปุยละอองไอของใจที่ทำให้เราพลอยอิ่มเอมปีติไปกับเขา

จิตที่รู้จักเสพปีติและสุข นี่แหละ คือสมาธิจิตโดยธรรมชาติ เพราะคุณสมบัติที่สำคัญขององค์ฌานอย่างหนึ่งนั้นคือปีติและสุข การฝึกตัวเองให้รู้จักความจริง มีเมตตานี้แหละ สามารถพัฒนาสังคมรอบด้าน แล้วส่งผลสะท้อนมาเป็นปีติและสุข เกิดขึ้นในใจเรา ไม่จำเป็นจะต้องวิ่งไปหาสำนักไหนเพื่อเรียนสมาธิ การที่คิดจะเรียนลัด เรียนเร็ว ตามสำนักต่างๆ บางสำนักนั้นเป็นความคิดที่ค้ากำไร การที่หวังผลประโยชน์ของใจแบบนั้น มักมีความโลภต่างๆ แฝงอยู่ การรู้จักฝึกตนอย่างสม่ำเสมอ จนใจมีสติคอยสังเกตคนรอบข้างว่าเขาจะรู้สึกอย่างไร มีความมั่นคงของจิตใจที่คิดคอยจะช่วย

เติมเต็มสังคมให้บริบูรณ์ขึ้นมาได้ จนเกิดปีติยินดีนั้น ก็คือสมาธิ ในเมื่อระดับของใจสูงพอจนมีการรู้จักแบ่งปัน รู้จักการน้อมใจมอบความหวังดีให้แบบชนิดที่ไม่ใช่การให้ประเภทที่ถือว่ามีแล้วหยิบโยนให้ เพราะตัวเองไม่ต้องการนั้น การที่มีน้ำใจขึ้นมาได้เช่นนี้นั้น มันเทียบได้กับการมีสมาธิอันเลิศ มันจะเป็นเสมือนลูกกุญแจไขหัวใจของคนอื่นๆ ให้ดีงามตามขึ้นมาได้อีกด้วย

ถ้าใจของเราเห็นจริง เชื่อตรงนี้ได้ ชีวิตของเราจะปลอดภัย มนุษยสัมพันธ์จะราบรื่น แม้จะตกไปอยู่ในถิ่นที่พูดกันคนละภาษาไม่สามารถสื่อความหมายกันได้ ก็ยังจะสามารถใช้ภาษาใจสื่อสารกันได้ เพราะใจนั้นเอื้อแต่ไมตรี เป็นใจที่ไม่เป็นพิษเป็นภัยกับใคร เป็นใจชนิดเข้าไปอยู่ตรงไหน ก็ย่อมดึงดูดให้เกิดแต่ความเอื้อเอ็นดูต่อกันขึ้นมาได้ เว้นไว้เสียแต่จะเป็นผู้มีเวรภัยกันมาอย่างมหันต์เท่านั้นเอง

เมื่อรู้จัก	**"ให้" ให้เป็น**	**เห็นกับจิต**
จะเกิดมิตร	**มากมาย**	**มหาศาล**
เกิดปิติ	**เกิดสุข**	**มโหฬาร**
ทิพย์วิมาน	**ล้วนบังเกิด**	**ประเสริฐจริง**

" รั้วใครก็เข้าคอกใคร "

"ในช่วงแรกๆ ที่ไปปฏิบัติกับท่านพระอาจารย์ บางที เราก็อดเปรียบเทียบไม่ได้ ท่านพระอาจารย์ก็สอนว่า ถ้าจะเปรียบเทียบก็ให้เปรียบเทียบตัวเอง เราเมื่อวานนี้กับวันนี้ หรือเปรียบตัวเราเมื่อชั่วโมงที่แล้วกับตัวเราในชั่วโมงนี้ อย่าไปเปรียบเทียบกับคนอื่น"

คำพูดข้างต้นนี้เป็นคำบอกเล่าของท่านอาจารย์หมอฯ เมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๔๓ ในโอกาสที่ท่านได้ไปบรรยายธรรมที่ชุมนุมพุทธธรรมศิริราช ผู้เรียบเรียงเห็นว่าเป็นสาระที่โดนใจตนเองมากๆ ก็เลยอยากที่จะยกมาเล่าขานกระพือต่อให้ฟุ้งกระจายออกไปมากยิ่งขึ้น อาจารย์หมอฯ ท่านได้เล่าประสบการณ์ของท่านว่า ตอนแรกที่ท่านไปปฏิบัติธรรมอยู่วัด ท่านพระอาจารย์ฯ ของท่านก็ให้ท่านเข้าไปพักอยู่กุฏิเดียวกับเพื่อน ซึ่งปรกติธรรมดาแล้ว ท่านจะให้คนที่ไปปฏิบัติกรรมฐานนั้นอยู่แยกกันคนละกุฏิ เพื่อหลีกเลี่ยงการพูดคุยกัน อันจะเป็นต้นเหตุแห่งการเพ้อเจ้อไปในที่สุดได้ เพื่อนของท่านก็เลยตั้งข้อเสนอว่า ให้มาสลับการเช็ดถูกุฏิกันคนละวัน จะได้ไม่ต้องคันปากอยากจะคุยกันในตอนที่ทำความสะอาดนั้น ได้ตกลงกันว่าจะใช้เวลา ๔ โมงเย็น เป็นเวลาทำ

เวรเช็ดพื้น แต่ปรากฏว่าพอ ๔ โมงเย็น เพื่อนก็มักจะภาวนาได้ที่ ทำเพลินไปจนเย็นค่ำร่ำไป ตัวท่านอาจารย์หมอฯ ก็เป็นคนประเภทที่รักษาสัญญา ว่า ๔ โมงก็ต้อง ๔ โมง พอเลยเวลาไปสักชั่วโมง ไม่เห็นเพื่อนมาเช็ดพื้นตามตกลง ก็อดรนทนไม่ได้ ตัวเองก็เลยเช็ดพื้นเอง เย็นวันเวรท่านก็ทำหน้าที่ของท่าน ๔ โมงตรง ไม่ใช่วันเวรก็เช็ดเย็นหน่อย เป็นอย่างนี้จนวันหนึ่งก็รู้สึกว่า เอ๊ะ! อาทิตย์นี้ ๗ วัน ฉันก็เช็ดทั้ง ๗ วัน ใจก็หงุดหงิดคิดว่า มาปฏิบัติธรรมยังมาเอาเปรียบกันอยู่อีกหรือ? ก็ระบายอารมณ์มันลงไปบนผ้าขี้ริ้ว เอาแปรงปัดมันแรงขึ้น แรงขึ้น

ท่านอาจารย์เล่าไป...เล่าไป แล้วท่านก็มาสรุปกลางตอนไว้หน่อยหนึ่งว่า ใจคนเรานี่นะ มันเสวยอารมณ์อยู่ทุกๆ ขณะแม้เพียงชั่วพริบตา ถ้าเราไม่ระวังรักษาไว้ให้ดี ขนาดว่ากำลังภาวนาอยู่ เช็ดบ้านอยู่ก็รู้ว่ากำลังเช็ดบ้าน เอาแปรงแปรงลงไปก็มีสติอยู่ แต่อารมณ์มันก็ยังลุกพึ่บพั่บขึ้นมาได้ ที่เป็นอย่างนั้นเพราะใจมันไม่เป็นปัจจุบันจริงๆ ที่ว่าเป็นปัจจุบันอยู่กับปัจจุบัน หรือเป็นขันติอยู่นั้น มันเป็นขันติหรือเป็นสติที่ไม่ถูกวิธี มันจึงทำให้กลายเป็นปฏิบัติกิเลสกันไปโดยไม่รู้ตัว ไม่ได้เป็นการปฏิบัติธรรม

ท่านว่า เราเปรียบเทียบชีวิตกันและกันอยู่ แต่เราไม่ได้เปรียบเทียบตัวเรากับตัวเราเอง มันจึงกลายเป็นว่า เราได้เบียดเบียนตัวเราเองไปโดยไม่รู้ตัว มัวแต่ไปค่อนขอดเขาไปวิพากษ์วิจารณ์เขา ใจก็ลุกพึ่บ ๆ ขึ้นไปเรื่อย มาคิดได้ภายหลังว่า ตัวเองนั้นทำตัวเหมือนเด็กทารกอมมือ อยู่ดี ๆ ก็มาคิดเกี่ยงงอน ทำไมไม่คิดว่า เราเช็ดก็ดีเพราะว่าเราอยากจะสบายเท้าเราเองมิใช่หรือ เราเดินขึ้นบ้าน รู้สึกว่าบ้านนี้ไม่มีขี้ฝุ่น เราก็สบายของเรา แล้วเราจะคิดเลยไปถึงเขาให้เตลิดเปิดเปิง บ้าคลั่งไปทำไมกัน ถ้าเราไม่อยากจะเช็ด ถึงเวลาเราก็เฉย ๆ เสียก็สิ้นเรื่อง เขาไม่ได้มาบังคับให้เราทำสักหน่อย เราจะไปภาวนาก็ไปทำเสียซิ เขาจะไม่เช็ดก็เรื่องของเขา มันเป็นวันทำเวรของเขา วัวใครก็เข้าคอกใคร วันของเราเราก็ทำ เราก็ชื่นใจ เห็นไหมเล่าว่าเวลาที่เราคิดไม่เป็น เวลาที่สติรู้ไม่เท่าทันนี่ ตะกอนกิเลสในใจของเรามันพัดอื้ออึงไปหมด มันจะพัดเอาเราไปภาวนาสะสมกิเลสทุกครั้งไป

เรื่องทั้งหมดนี้เป็นการสรุปแบบง่าย ๆ จากสาระคำบรรยายของท่านอาจารย์หมอฯ ที่ถูกใจตัวเอง และที่บอกว่าถูกใจ โดนใจผู้เรียบเรียงนั้น ก็เนื่องมาจากว่า เรื่องนี้ไปเกี่ยวกับการทำความสะอาดปัดกวาดเช็ดถูพื้น ซึ่งทำให้ย้อนนึกไปถึงเรื่องในสมัยที่ตัวเองนั้นยังเรียนอยู่ที่ญี่ปุ่น ใน

สมัยนั้นได้มีโอกาสไปอยู่ร่วมเป็นสมาชิกอยู่ในห้องค้นคว้าของศาสตราจารย์โตะชิโอะ ชิโน๊ะซากิ ตัวอาจารย์ท่านจะทำความสะอาดห้องทำงานท่านเอง จะไม่ยอมให้ภารโรงเข้าไปทำความสะอาดในห้องของท่านเป็นอันขาด ท่านบอกว่า ห้องของเรา เราอยู่เอง ก็ควรทำความสะอาดเอง แต่ท่านก็ยอมให้พวกลูกศิษย์เข้าไปช่วยทำได้ โดยต้องไปขอกุญแจห้องจากยามมา แล้วรีบทำความสะอาดเสียแต่ในตอนเช้าก่อนที่ท่านจะมาถึง ถ้าไม่เช่นนั้นแล้วท่านก็จะทำของท่านเอง ในขณะที่ในบรรดาห้องค้นคว้าห้องอื่นๆ นั้น เจ้าของห้องเขาจะให้ภารโรงเป็นคนเข้าไปทำความสะอาด ซึ่งถือว่าเป็นปรกติทั่วไป นิสัยจากตัวอาจารย์ชิโน๊ะซากิ เช่นนี้ถูกบ่มขึ้นมาในตัวผู้เรียบเรียงเองด้วย เพราะตัวเองจะปัดกวาดเช็ดถูห้องทำงานเอง โดยจะไม่ยินยอมให้พนักงานทำความสะอาดที่ทางสถาบันฯ จ้างไว้นั้น เข้ามาทำความสะอาดในห้องของตัวเองเลยจนถึงปัจจุบัน บางครั้งก็จะมีเพื่อนๆ มาที่ห้องและเกิดได้เห็นในขณะที่ตัวผู้เรียบเรียงกำลังลงมือถูห้องอยู่ เขาก็มักถามว่าเป็นถึงอาจารย์สอนหนังสือ ไปแย่งงานภารโรงเขาทำ ทำไม ก็ได้ตอบเขาไปว่า มันก็ทำเพียงนิดๆ หน่อยๆ เท่านั้น เป็นการออกกำลังกายไปในตัวอีกทั้งยังรู้สึกว่ามีความสบายใจด้วย ที่ได้ทำความสะอาดห้องของตัวเอง เขียนเสริมเรื่องนี้เข้าไว้ เพราะแม้ว่าจะเป็นคนละเรื่องกันกับการทำสติ

แต่เห็นว่าก็พอจะมีส่วนสัมพันธ์กันกับถ้อยคำของท่านอาจารย์หมอที่บอกว่า "เราอยากสบายเท้าเรา เราก็กวาดของเราเอง" ไม่ต้องไปคอยให้คนอื่นเขามาช่วยทำ สาระของเรื่องอันเกี่ยวโยงกันอย่างกลาย ๆ นี้ ผู้เรียบเรียงรู้สึกว่า การทำตัวเป็นอยู่อย่างง่าย ๆ ของอาจารย์ชิโน๊ะซากิ กับการรู้สติของอาจารย์หมอที่ได้บรรยายไว้ พอจะอนุโลมมาเล่าไว้ในเรื่องเดียวกันได้ เรื่องเช่นนี้ถ้าจะขอเขียนไว้เพื่อใช้เป็นอนุทินส่วนหนึ่งของชีวิตบ้าง ก็คงไม่ไร้สาระอะไรเสียเลยทีเดียว

ห้องหับที่อยู่ภายนอกนั้นยังสามารถหาคนมาช่วยทำความสะอาดให้ได้ แต่ห้องหัวใจของตนเองนั้นของใครของมัน ตัวของตัวต้องทำความสะอาดห้องหัวใจของตัวด้วยตนเอง ถ้าฝุ่นอารมณ์มันฟุ้งกระจายอยู่มากห้องหัวใจนั้นก็จะสกปรก เสียสุขภาพของหัวใจ

" สุข-ทุกข์ "

คนเรานั้นล้วนแต่รักตัวรักตน ก็เลยยึดถือโดยอุปาทานว่าหลาย ๆ อย่าง ก็คือของเรา และเมื่อมีของเราแล้วก็ย่อมเกิดการแบ่งแยกของที่ไม่ใช่ของเราตามมา เกิดอยากได้สิ่งต่าง ๆ มาเป็นของตัวเพิ่มขึ้นมา เกิดเชื่อมั่นว่า ตัวเองนั้นฉลาดพอที่จะหมุนเอาสติปัญญาของตัวมาเป็นอาวุธไปเอารัดเอาเปรียบผู้อื่นให้ตัวเองสมปรารถนาได้ แล้วก็พาลทำไปเพราะคิดว่าจะทำให้ตัวเองเกิดความสุขความสบายขึ้นมาได้

ถ้าเอาสติจับมองใจให้ชัด เราจะพบว่าที่คิดกันอย่างนั้นมันไม่จริง การดำเนินชีวิตอย่างนั้นไม่ใช่หนทางที่จะทำให้ตัวเองได้ความสุขหรือความสำเร็จ ทั้งนี้ก็**เพราะใจของเรานั้นจะถูกจองจำอยู่ในคุกตารางของความรู้สึกผิดชอบชั่วดีของเราเอง** เรื่องนี้อาจมีคนแย้งว่าไม่จริง เพราะมีคนที่เขาทำไม่ดี แต่ก็ไม่เคยเห็นเขาทุกข์ร้อนอะไรเลย นั่นก็เป็นเพราะคน ๆ นั้นมองเพียงหยาบ ๆ มองอยู่เพียงผิวเผินเท่านั้น

คนที่บอกว่าฉันไม่กลัวความผิด ไม่กลัวคุกตารางนั้น ถ้าจิตสำนึกของเขาสบาย เป็นสุขไม่หวั่นกลัวจริง ทำไมเขาจึงต้องมีคนคอยคุ้มกัน จะไปไหนมาไหนก็ต้องหามาตรการ

ป้องกัน ต้องนั่งรถติดฟิล์มกรองแสงจนมืดมิด อยู่ตรงไหนที่คนมองเห็นได้ก็ต้องมีการติดม่านบัง บ้านช่องของตัวก็ต้องมีรั้วกั้นแข็งแรง ถ้าว่ากันไปแล้วมันก็เหมือนอยู่ในกรงขังนั่นเอง ถึงจะเป็นกรงที่สร้างด้วยทองคำ ปูด้วยหินอ่อน หรือจะด้วยอะไรก็ตาม แต่โดยความหมายมันก็คือกรงนั่นเอง เพราะเป็นเครื่องที่กั้นตัวเองออกจากสิ่งที่ตนหวาดกลัว จะกั้นอย่างไรแบบไหนก็ตาม มันก็จะต้องพลอยกั้นอิสรภาพของตนไปด้วย บางครั้งก็สะดุ้งฝันร้าย เพราะสิ่งที่ทำลงไปมันฝังลึกๆ อยู่ในใจ และคอยที่จะมาหลอนหลอกความรู้สึกของตนเองอยู่เสมอ

จิตไร้สำนึกหรืออีกนัยหนึ่ง "ประจุกรรม" จะทำหน้าที่จดจำทุกอย่างที่เรากระทำ ไม่ว่าเป็นการพูด การคิดต่างๆ เอาไว้ แม้ไม่มีใครรู้ใครเห็น แต่ตัวเองรู้ตัวเองเห็น ประจุกรรมเหล่านี้ก็คือรากฐานที่ทำให้มนุษย์เราผาสุกหรือเดือดร้อนขึ้นมาเอง

การฝึกหัดจิตใจของตัวให้คอยจับจ้องดูความผิดปรกติของตนอยู่นั้น เมื่อมีอะไรจากภายนอกมาสะกิด แม้เพียงนิดเดียวก็สามารถเตือนตนให้ฉุกคิดได้ ทำให้สามารถทำสิ่งที่ถูกที่ควร สามารถรักษาความถูกต้องดีงามของตนได้ และยังผลให้สังคมของตัวเองร่มเย็นเป็นสุข

ทุกวันนี้สิ่งที่ทำให้คนเราหงุดหงิดกันไปหมด คือความไม่มีระเบียบวินัย และความไม่เคารพกฎเกณฑ์ ไม่รู้จักความรับผิดชอบของคนซึ่งรวมทั้งของตัวเองด้วย บางคนมีหน้าที่ประจำของตัว แต่กลับไม่ยอมทำงานที่ตัวเองรับผิดชอบอยู่ ชอบเอาสิ่งที่อยู่นอกหน้าที่มาทำ ไม่มีระเบียบ ไม่เป็นระบบ มันเป็นเรื่องน่าคิดว่า ความรู้สึกของคนเราจะเป็นอย่างไรในเมื่อมนุษยสัมพันธ์ของคนเรานั้นมันแห้งเกรอะ ติดลบไปหมด

ถ้าเริ่มต้นด้วยความมีระเบียบวินัยแล้ว งานต่างๆ ก็จะคล่องตัวขึ้น เมื่อได้สอนตัวเอง คอยสอดส่องฝึกตัวเองให้มีสติวินัยพร้อมกัน มีความสำรวมระวังแล้ว จิตใจนั้นก็จะมีความหนักแน่น มีความเป็นเหตุเป็นผล และมีสติวินัยเป็นเหมือนสมอของใจ ที่คอยช่วยยึดใจไว้ไม่ให้ปลิวไปตามอารมณ์ที่มากระทบ คนที่ขาดสติ จะขาดความยับยั้งชั่งใจ ลมแห่งโลกธรรมก็จะพัดให้ปั่นป่วนไปได้ทั้งดี ทั้งร้าย

เมื่อฝึกใจอยู่ จนจิตใจมีน้ำหนัก มีเหตุผล จนเกิดเป็นอุปนิสัยแล้ว ก็จะทำให้เกิดมีความปรกติ คงเส้นคงวา มีความสงบ ความผาสุก แต่ถ้าเริ่มด้วยความคิดผิด ความเห็นผิด ทุกอย่างที่ทำก็จะเกิดเป็นคุกที่ขังใจเรา ให้ทุกข์ร้อนหนักขึ้นไปอีก มันจะปิดใจเราไม่ให้สิ่งดีงามทั้งหลายเข้ามาสัมผัสใจ

ของเราได้เลย ในที่สุดเราก็จะตายซากอยู่ในคุกที่เราสร้างขึ้นมาขังตัวเอง ใจใครก็ใจใคร จงหัดฝึกใจของตนนั้นเถิด แล้วจะเหมือนกับได้เปิดประตูความเป็นอิสระให้กับใจของเราเอง

ผู้เรียบเรียงคัดเรื่องนี้มาเขียนด้วยความชอบใจ ไม่ทราบว่าท่านผู้อ่านจะชอบหรือไม่ แต่ผู้เรียบเรียงก็รู้สึกพอใจที่ได้เขียนไว้จริงๆ

อุปาทาน มีมาก อยากแต่สุข
เที่ยวก่อทุกข์ ก่อกรรม ทำกับเขา
เอาแต่ดี เอาแต่ได้ ให้กับเรา
นานๆ เข้า เราจะทุกข์ เพราะเราทำ
จำเอาไว้ ทำกับใคร ไม่หมดสูญ
มันจะพูน เพิ่มทับ กลับถลำ
ถล่มทลาย คลายคืน ตามคลื่นกรรม
ดี-ชั่ว นำ กรรมเวร เป็นของตัว

" ความห่วง "

ในการบรรยายพิเศษ ณ โรงแรมนารายณ์ เมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๔ เมื่อการบรรยายจบลง ได้มีผู้ฟังท่านหนึ่งถามปัญหาว่าตัวเองต้องย้ายบ้าน ทำให้เป็นห่วงหลานมาก จึงต้องการขอคำแนะนำว่าควรจะทำอย่างไรดี

ท่านอาจารย์หมอฯ ได้ตอบเป็นใจความว่า ขณะที่อยู่ร่วมบ้านเดียวกัน มีอะไรที่เราพอจะดูแลอนุเคราะห์เขาได้ เราก็ทำไปให้เต็มความสามารถ แต่เมื่อมีเหตุต้องจากกัน ก็ต้องรู้เท่าทัน ให้คิดเหมือนว่าได้ตายจากกันไปแล้ว ฟังๆ ดูแล้วผู้อ่านหลายท่านคงจะว่าตอบง่ายๆ แต่ถ้านึกดูให้ดีแล้วจะเห็นว่านั่นคือสัจธรรม เพราะไม่ว่าเราจะคิดห่วงแค่ไหนมันก็เหมือนกับความฝัน เพราะตัวเราไม่ได้อยู่ในที่ตรงนั้น เมื่อได้ย้ายจากกันไปแล้ว ท่านอาจารย์หมอฯ บอกว่า ต้องทำใจเหมือนกับทั้งเราและหลานได้อยู่คนละภพคนละภูมิกันแล้ว อะไรจะเกิดขึ้นก็เป็นเรื่องที่เขาจะต้องช่วยตัวเอง

ท่านพระอาจารย์ สิงห์ทอง เคยเล่าให้ฟังว่าสมัยที่ท่านยังเที่ยวธุดงค์แสวงหาสัจธรรมอยู่นั้น ในช่วงหนึ่งท่านได้ไปอยู่กับหลวงปู่ขาว ได้มีผู้หญิงคนหนึ่งเป็นคนมีฐานะดี สามี

ซึ่งมีอายุมากได้จากไป ปรกติสามีเป็นคนห่วงภรรยามาก ผู้หญิงคนนี้สังเกตว่าพอสามีตายไปไม่นาน ไม่ว่าเธอจะไปไหน จะมีตุ๊กแกตัวหนึ่งตามเธอไปทุกหนทุกแห่ง แม้กระทั่งเข้าห้องน้ำก็ตามเข้าไป ถ้าเธอเงยหน้าดูตุ๊กแกทีไร ก็พบว่ามันมองเธอตาไม่กระพริบทุกที

หญิงคนนั้นได้ถามหลวงปู่ว่า เป็นไปได้หรือไม่ที่สามีเธอได้เกิดเป็นตุ๊กแก หลวงปู่ไม่ได้ตอบอะไร แต่สอนให้แผ่เมตตาให้กับตุ๊กแกไป อย่าเอาใจไปรำคาญหรือข้องติดอยู่กับมัน

พอตกกลางคืน หลวงปู่ท่านได้เทศน์กับพระเณรว่า เห็นหรือยังว่า **จิตที่ไม่มีอิสระระวังรักษา มันไปห่วงอะไรอยู่ มันก็จะกลับมาตรงนั้น** จะมาเข้าท้องเขา มาเป็นลูกเขาก็ไม่ได้ เพราะเขาไม่ได้แต่งงานใหม่ จะมาเกิดที่ไหนในละแวกนั้นก็ไม่ทันใจ ก็เลยเกิดเป็นตุ๊กแก ชาวบ้านที่ห่วงที่นา ก็มาเกิดเป็นปูนา แล้วก็ถูกลูกหลานจับไปดองกิน ใจที่ไปห่วงผูกพันอยู่กับอะไร ก็จะไปเกิดอยู่กับสิ่งนั้น

ในสมัยพุทธกาลมีเรื่องเล่าว่า พระภิกษุรูปหนึ่งตั้งใจปฏิบัติภาวนาดีมาก จนหมู่เพื่อนเชื่อว่าท่านตายไปเมื่อไรจะ

ไม่กลับมาเกิดในโลกมนุษย์อีกแล้ว อาจจะไปเกิดเป็นพรหม หรืออาจหลุดพ้นเป็นพระอรหันต์ไป วันหนึ่งพี่สาวของท่านนำจีวรผืนใหม่มาถวาย แต่ยังไม่ทันได้ครองจีวรให้พี่ท่านได้ชื่นใจ ท่านเกิดเป็นลมตายไป ในช่วงที่กำลังจะตาย จิตก็แวบไปนึกถึงจีวรใหม่พร้อมกับหมดลมไป เลยเกิดเป็นตัวเล็นเกาะอยู่ที่จีวรผืนนั้น

ฟังดูแล้วน่ากลัวไหม ใจที่ห่วงอาลัยอยู่กับอะไรอย่างไม่ลืมหูลืมตานี้มันไม่ดีเลยจริงๆ แต่ถ้าจะถามว่า ขนาดไหนจึงเหมาะจึงควร ผู้เรียบเรียงก็ไม่รู้ ได้อ่านพบเรื่องราวดังกล่าวที่มีคนเขาถอดเทปมาเป็นหนังสือ เห็นน่าสนใจ และมีสาระเข้าเรื่องกันได้ดี จึงได้เก็บตกมาเล่าให้ฟัง ใครจะนึกอย่างไร ก็สุดแท้แต่จะพิจารณากันตามชอบใจเถิด ถ้าไม่เชื่ออะไรเลยก็ให้นึกว่า อ่านเรื่องอย่างนี้ฆ่าเวลาไปก็ได้ แต่ถ้าพอจะเห็นว่ามันมีเหตุมีผล ก็น่าจะลองหัดวางใจเสียจากสิ่งทั้งหลายทั้งปวงเป็นลำดับก็คงจะดี

เมื่อเรามา　　เราก็มา　　แต่ตัวเรา
ครั้นใหญ่เข้า　　ก็เฝ้า　　แต่สะสม
ทุกอย่างคือ　　ของข้า　　คว้าไว้ชม
ครั้นหมดลม　　ก็กลับไป　　ได้แต่ตัว

" เตือนสติ "

หลายคนบอกว่า ฉันยังสติดี ฉันยังรู้รับผิดชอบตัวเอง อยู่ทุกขณะจิต ฉันจะไม่ยอมทำอะไรบ้าๆ บอๆ อย่างแน่นอน ก็คนเหล่านั้นมิใช่ดอกหรือ ที่ต้องมาฆ่าตัวตาย หรือทำอะไรๆ ให้เราเห็นกันแปลกๆ แม้หลายคนยังมิได้ฆ่าตัวเองตาย แต่หลายคนนั้นนั่นแหละที่กำลังทำการฆ่าใจของตัวเองอยู่

ถ้าคนเราไม่รู้จักมีสติ ไม่เอาใจมาไว้อยู่กับปัจจุบัน ไม่รู้จักทำปัจจุบันให้เป็นสาระ แล้วปล่อยใจให้ไปคิดติดจมอยู่แต่ในสิ่งที่เป็นอกุศล ต่อไปอกุศลเหล่านั้นก็มาก่อวิบาก กลายเป็นห่วงโซ่ตรวนที่ผูกพันมัดเราให้ไม่สามารถดิ้นหลุดไปได้ ถ้าคนเราทำอะไรไปโดยขาดสติ แม้ว่าทุกอย่างนั้นจะเห็นอยู่แต่ก็ดูเหมือนกับไม่เห็น เห็นอยู่ชัดๆ แต่กลับนึกไม่ถึง สติของเรามันตามไม่ทัน แม้อะไรจะเกิดขึ้นสักเท่าไรหรือแค่ไหน มันก็เสมือนกับว่าไม่มีสติ หรือสติไม่ได้เกิดขึ้นเลย กลายเป็นเรื่องที่ไม่ได้ความ เพราะใจมันตามไม่ทัน และครั้นพอถึงคราวที่ผลของมันเกิดขึ้น คือวิบากของกรรมที่เราได้ทำไปโดยขาดสตินั้น มันตามมาให้ผลซึ่งเราจะต้องชดใช้ พอมาถึงตรงนี้มันก็จะเกิดมีความรู้สึกว่าทุกข์ เป็นทุกข์ที่หนักขึ้นยิ่งไปกว่าทุกข์เดิมในตอนที่เราทำ ทุกข์เดิมตอนขาดสตินั้น มันเพียงแต่

เกิดเผาใจเราอยู่ในตอนนั้น และมันก็พาเราทำกรรมไปแบบไร้สติ ความจริงในตอนนั้นมันก็แค่เผาอยู่แต่ในใจของเราเท่านั้นเอง แต่มาตอนนี้ที่วิบากของกรรมนั้นติดตามมาถึง มันเกิดเป็นวิบากจริงๆ ที่เกิดขึ้นกับร่างกายและจิตใจ ซึ่งมันจะต้องให้เรามาชดใช้ เมื่อมาถึงตรงนี้อาจจะหาทางออกไม่ได้ มันก็เลยต้องทรุดโทรมหนักลงไปอีก

ถ้าไม่หยุดหลอกตัวเองว่าสติยังดี คือเรายังไม่รู้จักใช้สติปัญญาอย่างจริงจัง เราก็จะโทษซ้ายป่ายขวา **โทษทุกอย่างรอบตัวว่าเป็นสาเหตุแห่งความทุกข์ แต่กลับไม่โทษตัวเอง** ถ้าหากว่าเรามีสติคอยมองตัวเราทุกวัน จะพบว่าวิธีคิดของเรานั้นมักไม่ได้คิดตามความเป็นจริง คอยแต่จะประมาทคาดเดาไปต่างๆ นานา เราเอาความคาดเดาของเราไปเดาไปคิดเอาเองว่า อย่างนั้นอย่างนี้ เราทำอย่างนี้อยู่เสมอจนติดเป็นนิสัย ครั้นถึงคราววิกฤต สิ่งที่เราเคยคิดว่าเรารู้ดีนั้น มันเป็นเพียงอุปาทานในใจเรา มันรู้แต่มันรู้คนละเรื่องเดาไปคนละอย่างกับความเป็นจริง มันก็จึงเกิดการขัดแย้งขึ้นมา

สรุปแล้ว หลายคนที่บอกว่าสติฉันยังดีนั้น มันเป็นเพียงอุปาทานในใจเท่านั้น เอาความยึดมาเป็นความจริง ไม่

ยอมเปิดตาดู ไม่ยอมเปิดหูรับรู้ความจริง สิ่งนี้แหละที่พวกเราควรระวัง ก่อนที่วิบากเหล่านี้จะมากจนกระทั่งหยุดไม่ได้ เมื่อมีความขัดข้องเกิดขึ้น อย่าเพิ่งตีโพยตีพายไปหาคนผิด แล้วก็บอกว่าเราเป็นฝ่ายที่ไม่ผิดวันยังค่ำ ยอมรับมันโดยดีเสียเลยทีเดียว ดีกว่าการที่จะมาเที่ยวแก้ตัวอยู่อย่างนั้น อุปาทานมันจะพาเราไปไกลความจริงออกไปทุกที แล้วกรรมเวรของเรานั้นมันก็เลยมากขึ้นไปทุกขณะ จิตคนเรานั้นมันต้องการปกป้องตนเอง ถ้าสติเกิดตามไม่ทัน แม้เราจะไม่ได้เจตนาทำไม่ดี แต่ใจที่ต้องการให้เหตุการณ์เป็นไปอย่างที่เราคิดอยากก็จะพาเราให้ทำได้ทุกอย่าง เพื่อที่จะให้ความคิดนั้นกลายเป็นความจริงขึ้นมา โดยมันจะไม่แยแสว่าความถูกต้องจริงๆ นั้นมันเป็นอย่างไร ขอพวกเราจงพยายามหยุดละเมอว่าตัวเองนั้นมีสติดีอยู่ แล้วหันมาหัดใช้สติปัญญากันอย่างจริงๆ เสียบ้างเถิด

ลืมสติ ลืมตัว เป็นชั่วหมด
ใจมันคด มืดมัว มองไม่เห็น
มีสติ มันสว่าง ทุกอย่างเป็น
ดั่งเดือนเพ็ญ เห็นสว่าง กระจ่างไกล

“ ไก่สีขาว ”

คนเรานั้นถ้าหากมีความละเอียดถี่ถ้วน หัดสังเกตปฏิกิริยาการสนองตอบความรู้สึกของตน ที่มีต่อสิ่งต่างๆ ที่มากระทบ ว่าเมื่อเราทำอะไรลงไปแล้ว ต่อจากนั้นเราสบายหรือทุกข์ร้อน หรือมีปัญหาให้เราต้องสูญเสียเวลา เสียกำลังไปกับการทำสิ่งนั้นมากหรือน้อย และถ้าหากรู้จักหัดพิจารณาว่าการกระทำอย่างนั้นมีความเหมาะสมดีแล้วหรือไม่อย่างไรได้แล้ว เมื่อเราได้รู้จักหัดสังเกตหัดพิจารณาอย่างนี้ ชีวิตของเราก็จะมีความก้าวหน้าผาสุกขึ้นได้โดยลำดับไปอย่างไม่ยากเย็น แต่ถ้าใจของเรายังไม่เห็นคุณเห็นโทษในการพิจารณาเช่นนั้น เราก็ไม่มีวันที่จะปกป้องคุ้มครองอะไรให้กับตัวของเราได้สำเร็จขึ้นมาเลย

ท่านอาจารย์หมอฯได้เล่าไว้ดังนี้ คือมีนักภาวนาท่านหนึ่ง ซึ่งได้เล่าให้ท่านฟังอีกต่อหนึ่งว่า ท่านก็รู้ว่าชีวิตของคนเรานั้นเป็นทุกข์ และท่านก็เห็นว่า ความทุกข์ในชีวิตของท่านนั้นหนักหนาสาหัสเอามากๆ จนได้ปรารภอยู่เสมอๆ ว่าจริงๆ แล้ว ท่านไม่อยากมีชีวิตอยู่ เพื่อรองรับความทุกข์ต่างๆ นั้นเลย ตายเสียเมื่อไรคงจะเป็นสุข

วันหนึ่ง ท่านได้ภาวนาแล้วก็เกิดนิมิตขึ้นมาเห็นไก่สีขาวตัวหนึ่ง กำลังคุ้ยดินจิกกินอาหารอยู่กับไก่อื่นในฝูงด้วยท่าทางรื่นเริงบันเทิงใจอย่างเพลิดเพลิน ในขณะนั้นในใจของท่านก็เกิดมีความรู้ขึ้นมาด้วยว่า ไก่ขาวตัวนี้คือตัวท่านเอง

ในขณะที่ไก่นั้นกำลังจิกกินอาหารอยู่อย่างเพลิดเพลินนั่นเอง ในนิมิตนั้นก็เกิดมีไฟลุกขึ้นมาติดขนไก่ โดยที่ท่านก็ไม่ทราบสาเหตุว่าเป็นไฟจากที่ไหนไปติดมัน

ท่านรีบร้องเตือนไก่ให้รู้ตัวว่า เจ้ายังมัวคุ้ยเขี่ยอาหารรื่นเริงบันเทิงใจอยู่ได้อย่างไร ในเมื่อไฟกำลังลุกท่วมตัวเจ้าอยู่ แต่เจ้าไก่ในนิมิตนั้นก็ยังทำตัวเหมือนกับว่าไม่มีอะไรเกิดขึ้น ทั้งๆ ที่ขนของตัวเองมีไฟลุกท่วมอยู่ให้เห็นเช่นนั้น

ในใจของท่านได้เกิดมีความรู้บอกกับตัวเองว่า นี่ยังไงล่ะไฟกิเลส มันลุกท่วมตัวเราอยู่ทุกเวลานาที มีทั้งไฟโลภ ไฟโกรธ และไฟหลง แต่เราก็ไม่รู้ว่าตัวเองนั้นกำลังตกอยู่ในห้วงอันตรายสาหัสแค่ไหน

เมื่อจิตถอนออกมาจากสมาธิ ท่านพบใจของท่านนั้นเปี่ยมไปด้วยความสลดสังเวช แล้วเกิดความรู้อย่างถ่องแท้

กลัวขึ้นมาจับใจว่า แม้ในขณะนี้แต่ละเวลานาทีนั้น ที่เราได้ทำเสมือนดังว่าเราได้รู้เห็นตระหนักในสัจธรรม และปากก็บ่นว่าเราเบื่อ ไม่อยากเกิด ไม่อยากวุ่นวาย รู้สึกว่าชีวิตนี้ช่างทุกข์เสียเหลือเกิน แต่ที่จริงนั้นเราหลอกตัวเรา เราพูดแต่ปาก ส่วนใจของเรานั้นก็ยังคงไหลไปตามกระแสโลกที่พัดวนอยู่ ยังหลงเพลิดเพลิน ไม่ยอมตื่น ไม่ได้มีความเป็นผู้ตื่น ผู้รู้ อย่างที่สมควรจะเป็น "ชาวพุทธ" เพราะความหมายของ "พุทธ" คือการรู้ตามความเป็นจริง ตื่นจากความลุ่มหลง เบิกบานไม่มีสิ่งที่เป็นเมฆหมอกมาบดบังใจให้หมอง ไม่มีความหดหู่จากอวิชชา ตัณหา และอุปาทาน

ผู้เรียบเรียงคิดเอาเองว่า ท่านอาจารย์หมอฯ เล่าเรื่องนี้ เพื่อที่จะเน้นให้เห็นว่า แม้แต่ท่านผู้ที่ภาวนาอยู่จนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และถึงกับบ่นอยู่ว่าชีวิตนี้แสนจะน่าเบื่อไม่อยากกลับมาเกิดอีกแล้ว ทั้งๆ ที่คิดได้อยู่ในใจอย่างนั้นแล้วก็จริง ถึงกระนั้น เมื่อท่านที่อยู่ในระดับนั้นได้มีการพิเคราะห์พิจารณาให้ละเอียดสุขุมลึกลงไปยิ่งๆ ขึ้นแล้ว เกือบทุกท่านก็จะได้พบได้ตระหนักรู้ขึ้นมาอีกว่า บ่อยเหลือเกินที่ตัวเองตกอยู่ในภาวะคล้ายไก่ขาวตัวนั้น

ในจิตของปุถุชนคนธรรมดานั้นมักจะเข้าใจว่า อะไรๆ ที่

ตนกำลังทำอยู่นั้น มันเป็นประโยชน์กับตัวเอง หลงเพลิดเพลินอยู่อย่างที่เรียกว่า ไม่ค่อยจะมีโอกาสได้มาเหลียวดูตนเองว่าที่ตนได้หลงเพลิดเพลินอยู่นั้น มันได้เกิดมีโทษภัยอื่นใดขึ้นมาพร้อมๆ กัน ดุจเดียวกับไฟที่กำลังเผาขนตัวเองอยู่โดยที่ตัวเองไม่รู้สึกอะไรเลย

นักภาวนาท่านนั้นบอกว่า เมื่อจิตใจที่รับสัมผัสเกิดความตระหนักเป็นอย่างนี้แล้ว วันทั้งวันก็มีแต่ความสงบ ไม่ไปคิดอิจฉาตาร้อนหรือคอยเปรียบเทียบเอารัดเอาเปรียบใคร เหมือนอย่างกับมีไอเย็นแผ่หุ้มห่อรักษาใจของท่าน ให้ผาสุกร่มเย็นอยู่ตลอดเวลา

ผู้เรียบเรียงอ่านผ่านเรื่องนี้ไปครั้งแรกก็ไม่ได้สะดุดใจเท่าไรนัก แต่เมื่อได้อ่านทบทวนซ้ำ ก็รู้สึกสะกิดใจว่าตัวเองนี้หยาบจริงๆ สำหรับเรื่องดีๆ อย่างนี้ ถ้าไม่ได้เล่าต่อๆ ไปแล้ว ก็คงจะต้องบอกได้ว่า พลาดโอกาสไปอย่างแรง และน่าเสียใจจริงๆ

ไก่ขาว ไก่เตือนใจ ในนิมิต
บอกว่าจิต คนเรา ก็เฝ้าหลง
แต่กลับคิด หลอกตนว่า ข้านั้นปลง
บอกไม่หลง แต่ก็หลง จงระวัง !

"พุทธศาสนากับความเชื่อทางวิทยาศาสตร์"

บางคนคิดว่า การมาปฏิบัติศาสนา ไม่ยิงนกตกปลา ฆ่าสัตว์ตัดชีวิตแล้ว เพื่อนฝูงจะหัวเราะเยาะ หาว่าเป็นคนหัวเก่า เป็นไดโนเสาร์เต่าล้านปี ถ้าเรายังหวั่นไหวอยู่ ก็ยังแสดงว่าเราไม่เชื่อในเรื่องของกรรม แต่ถ้าเราเข้าใจด้วยปัญญาว่า สิ่งที่มีชีวิตทุกรูปทุกนามไม่ว่าจะเป็นสัตว์ขนาดเล็ก เช่น มด ยุง แมลง ฯลฯ หรือสัตว์ใหญ่ เช่น เสือ ช้าง ม้า ฯลฯ หรือคนเรานั้น ไม่มีชีวิตใดที่อยากจะทุกข์ร้อน หรือได้รับความเจ็บปวด แม้เราเองก็ไม่อยากให้ใครมาสร้างทุกข์ให้กับเรา เราก็ต้องระวังไม่ทำเช่นนั้นกับผู้ใดทั้งสิ้น ใครจะขบขันเยาะเย้ยอย่างไร ก็ไม่หวั่นไหว เราเชื่อเรื่องของกรรมว่า อะไรก็ตามที่เราทำเอาไว้ สิ่งนั้นจะกลับมาสนองตอบเรา

มีผู้ป่วยรายหนึ่งเล่าให้อาจารย์หมอฯ ฟังว่า เมื่อสมัยยังเด็ก เธอนั้นซุกซนมาก ถ้าเห็นจิ้งจกจะต้องตะปบจับมันมาพลิกหงายท้องดูว่า มันมีไข่อยู่ข้างในท้องหรือไม่ ถ้าเห็นมันมีไข่เป็นเงาสีขาวๆ อยู่ภายใน ก็จะใช้นิ้วดีดอัดเข้าไปบริเวณท้องที่โตใสของจิ้งจกเจ้ากรรมเหล่านั้น ผลก็คือเธอได้ทำให้จิ้งจกต้องท้องแตกไปนับไม่ถ้วน พอเธอโตขึ้นมา ก็มีเหตุให้เธอเจ็บป่วยต้องเข้าโรงพยาบาล ถูกผ่าตัดช่องท้องหลายครั้ง

ครั้งที่เธอได้พบกับอาจารย์หมอฯ นั้น เธอต้องผ่าตัดเป็นครั้งที่แปดแล้ว การที่ต้องถูกผ่าตัดครั้งแล้วครั้งเล่า ทำให้เธอสำนึกขึ้นมาได้ว่า มันคงมีผลเกี่ยวเนื่องกับการเล่นซุกซนของเธอในอดีต จิ้งจกเหล่านั้นคงเจ็บปวดและทรมานเหมือนกับเธอที่กำลังได้รับอยู่ขณะนี้ หรือมากกว่านั้นอีก

อีกรายหนึ่งได้เล่าว่า ในวัยเด็กเล่นกับเพื่อน เพื่อนชวนไปจับเต่ามาย่างไฟ พวกเขาได้ก่อกองไฟ แล้วช่วยกันเขี่ยเต่าเป็นๆ ให้เดินเข้าไปในกองไฟ เมื่อเต่าตะเกียกตะกายคลานหนีออกมา ก็คอยใช้ไม้เขี่ยมันกลับเข้าไปใหม่ ทำอย่างนี้จนกระดองหน้าอกของเต่านั้นไหม้หลุดออกมา ครั้นโตเป็นหนุ่ม ไปถางไร่เผาไม้เพื่อพลิกพื้นดิน เกิดเหตุบังเอิญ ลมพัดหวนเอาเปลวไฟมาติดเสื้อที่เปื้อนน้ำมัน ลุกท่วมขึ้นมากว่าจะดับได้ หน้าอกก็ถูกไฟลวกเป็นแผลลึก ได้รับความเจ็บปวดและทุกข์ทรมานมาก ครั้นรักษาหายแล้ว ก็มีรอยแผลเป็นเหมือนกระดองของเต่า

อาจารย์หมอฯ ท่านเล่าเรื่องทั้งสองเรื่อง เพื่อต้องการเสริมคำบอกเล่าของท่านที่ว่า หัวใจของพุทธศาสนาสอนอยู่อย่างเดียว คือของทุกอย่างมาแต่เหตุ ของทุกอย่างจะต้องมีเหตุจำเพาะของมัน อะไรจะเกิดขึ้นมาเองโดยปาฏิหาริย์ไม่ได้

ถ้าฟังแล้วยังไม่ปลงใจเชื่อ ก็ลองฝึกหัดทบทวนดูต่อไป ศาสนาเป็นอกาลิโก คือให้ผลไม่เลือกกาลเวลา พิจารณาตรวจตราดูด้วยตนเองก็จะเข้าใจด้วยตนเอง กรรมเวรใดๆ ใครทำไว้ก็ต้องได้รับผลของการกระทำนั้นอย่างแน่นอนไม่ต้องสงสัย ถ้าเราไม่เชื่อว่าการกระทำของเราจะมีผลตอบสนอง ก็ให้ลองคิดดูว่า เรามีเหตุผลอะไรที่ยืนยันกับใจของเราเองได้ว่า ที่เราคิดเช่นนั้นถูกต้อง ลองพิจารณากันดูให้ดี แล้วเราจะรู้แก่ใจตนจริงๆ

อย่าประมาทในบาปบุญคุณโทษ ปล่อยชีวิตให้ขาดทุนสูญไปเปล่าๆ ถ้าใจไม่เชื่อเรื่องบุญบาป คิดว่าเราจะต้องไปทำคุณงามความดีกันอยู่ทำไม แล้วบาปที่ทำอยู่เป็นอาจินต์นั่นแหละจะติดเป็นรอยพิมพ์อยู่ในใจของเรา เป็นเหมือนสนิมที่จะคอยกัดกร่อนใจเรื่อยๆ ไป จะทำลายคุณภาพของใจให้ด้อยคุณค่าไปโดยลำดับ รอยพิมพ์ที่อยู่กับใจนี้แหละ จะพาเราให้เป็นไปตามแบบแปลนแผนผังของกรรมที่ฝังอยู่ในใจนั้น

เนื้อหาประเด็นหลักของเรื่องนี้ ได้ดึงมาจากหนังสือ "พระพุทธศาสนากับความเชื่อทางวิทยาศาสตร์" ถ้าท่านใดต้องการอ่านของแท้ก็ลองค้นคว้าหาอ่านดูนะครับ

" อาจารย์ศิษย์พระอาจารย์ "

ขณะที่ผู้เรียบเรียงทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาชมรมพุทธฯ ของสถาบันฯ มีเด็กในชมรมฯ กลุ่มหนึ่ง ได้พร้อมใจกันไปเรียนเชิญอาจารย์หมอฯ มาบรรยายธรรมที่สถาบันฯ พวกเด็กๆ ได้ตั้งชื่อหัวข้อในการบรรยายว่า "ใหญ่สั่งมาเกิด" หรืออะไรทำนองนี้แหละ จำได้ไม่แน่ชัด เพราะนานมาเกือบจะ ๒๐ ปีแล้ว คือ ประมาณปี พ.ศ. ๒๕๒๙

ผู้เรียบเรียงเป็นคนที่มักจะกังวลห่วงใยทุกสิ่งที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับตัวเองไปเสียหมด พอรู้ว่าเป็นงานของชมรมฯ ตัวเองก็รู้สึกว่าจะต้องออกไปรับหน้าด้วย ทั้งๆ ที่เป็นคนมีนิสัยชอบเก็บตัว คราวนี้ก็จำต้องออกไปรับหน้าอาจารย์หมอฯ และด้วยตัวเองเป็นคนไม่คุ้นกับการรับแขก จึงอึดอัด แต่ก็โชคดีที่เมื่อได้คุยกับอาจารย์หมอฯ แล้ว ความอึดอัดนั้นค่อยๆ ลดหายลงได้

หลังจากเริ่มสนทนากับท่านแล้ว ได้เรียนถามท่านว่าท่านเคยได้ศึกษาและปฏิบัติธรรมะอยู่กับพระอาจารย์องค์ใด อาจารย์หมอฯก็บอกว่าพระอาจารย์ที่เป็นหลักสำคัญ ก็คือ ท่านพระอาจารย์สิงห์ทอง ได้เรียนถามท่านต่อไปว่า ท่านพระ

อาจารย์มีแนวสอนอย่างไร อาจารย์หมอฯ ก็กรุณาเล่าว่า ท่านให้ปฏิบัติเอาเองเป็นส่วนใหญ่ ท่านพระอาจารย์ฯ บอกว่า การปฏิบัติเคยทำมาอย่างไร ก็ให้ทำต่อไปอย่างนั้น...ให้จงพยายามภาวนาต่อไป จะใช้คำภาวนาอย่างไรก็ได้ ค่อย ๆ ดูจิต ดูใจให้เป็นสมาธิ... อาจารย์หมอฯ เล่าว่า ท่านพระอาจารย์สิงห์ทอง ได้บอกกับท่านว่า "คุณหมอต้องทำได้แน่ๆ เพราะอาตมาเองนั้นจบเพียง ป.๔ ยังทำได้... คุณหมอเคยไปเรียนเมืองนอกเมืองนามา ต้องทำได้แน่ๆ..." แล้วท่านก็ปล่อยให้อาจารย์หมอฯ ภาวนาต่อไปเองโดยลำพัง

๒-๓ วันต่อมา ท่านก็กรุณามาถามว่าเป็นอย่างไร... ได้หรือยังสมาธิ อาจารย์หมอฯ ก็กราบเรียนท่านตามความรู้สึกของตนว่า ยังไม่ได้ ท่านพระอาจารย์สิงห์ทอง ท่านก็บอกว่า ถ้าอย่างนั้นให้พยายามต่อไป...

วันต่อ ๆ มา ท่านก็จะถามอาจารย์หมอฯ เช่นนั้นอีก อาจารย์หมอฯ ก็จะตอบเช่นเดิมอีกเช่นกัน จนกระทั่งวันเวลาผ่านไปพอสมควรท่านจึงได้ถามว่า ที่ว่ายังไม่ได้นั้น รู้ไหมว่า สมาธิมันเป็นอย่างไร ? อาจารย์หมอฯ จึงกราบเรียนท่านว่า เห็นเพื่อนที่ได้สมาธิเขาบอกว่าใจนั้นจะรวมกันสงบดับลง คล้าย ๆ ดังกับผลไม้มันร่วงจากต้น มันก็จะหล่นดิ่งตุ๊บวูบลงมา และจะหยุดกองสงบอยู่ที่โคนต้นไม้ นิ่ง... อะไร

ประมาณนั้น ท่านพระอาจารย์สิงห์ทองเลยว่า ถ้าอย่างนั้นก็ลองทำต่อไปก็แล้วกันนะ

ต่อมาไม่นานนัก ท่านพระอาจารย์สิงห์ทองได้ถามอาจารย์หมอฯ ด้วยคำถามที่คล้ายเดิมอีก อาจารย์หมอฯ ก็กราบเรียนตอบไปในทำนองเดิมอีกเช่นกัน แต่ในคราวนี้ท่านพระอาจารย์ได้ถามต่อด้วยว่า แล้วจิตของคุณหมอล่ะเป็นอย่างไร?...อาจารย์หมอฯ ก็กราบเรียนท่านว่า มันคล้ายกับใบไม้หรืออะไรที่มันหล่นจากต้นไม้ลงมา แล้วมันก็ค่อยๆ พริ้วละล่องลงมากองอยู่ที่พื้นในที่สุด... อะไรทำนองนั้น ซึ่งความทรงจำของผู้เรียบเรียงเกี่ยวกับคำถามคำตอบในช่วงตอนนี้ ก็เลือนลางไปมากแล้วอยู่เหมือนกัน แต่ก็อยากที่จะเล่าไว้ ทั้งๆ ที่เลือนลาง จะผิดไปบ้างก็คิดว่ายังคงพอจะมีสาระประเด็นที่น่าสนใจอยู่แน่ๆ ต่อจากนั้นท่านพระอาจารย์ก็ถามต่ออีกว่า ถ้าอย่างนั้นคุณหมอฯ ได้สมาธิแล้วหรือยัง?... อาจารย์หมอฯ ก็เรียนท่านว่า “ยัง” อีก เพราะอาจารย์หมอฯ นั้นไม่เห็นว่าจิตของท่านที่รวมสงบลงมานั้น มันจะเหมือนกับอาการที่เกิดกับจิตเพื่อนของท่านแต่อย่างไร อาการของจิตของท่านนั้นมันแตกต่างไปจากลักษณะการเกิดสมาธิของเพื่อน เมื่อท่านพระอาจารย์ได้ฟังอย่างนั้น ท่านจึงได้ปล่อยให้อาจารย์หมอฯ ลองพิจารณาเองตามเรื่องของท่านต่อไปอีกระยะหนึ่ง...

ต่อมา ท่านพระอาจารย์ก็ยังคงมาถามถึงอาการของจิต ที่อาจารย์หมอฯ ได้ประสบอยู่อีก และก็ถามเน้นอีกด้วยว่า แล้วคุณหมอนั้นได้สมาธิแล้วหรือยัง อีกเช่นเดิม ซึ่งอาจารย์หมอฯ ก็ยังคงกราบเรียนว่า "ยัง" อีก ในคราวนี้ท่านพระอาจารย์สิงห์ทองจึงได้ถามอาจารย์หมอฯ ว่า มันจะเป็นไปได้ไหม ที่ลักษณะของจิตแต่ละคนที่จะลงสู่สมาธินั้นไม่เหมือนกันทุกคน บางคนค่อยๆ รวมลงเป็นสมาธิ บางคนรวมลงอย่างฮวบฮาบรวดเร็ว ท่านถามเช่นนั้นแล้วก็ถามต่อในที่สุดว่า... ถ้าอย่างนี้แล้วจิตของคุณหมอนั้นมีสมาธิขึ้นแล้วหรือยัง ?

หลังจากนั้นเอง เมื่ออาจารย์หมอฯ ได้นั่งสมาธิต่อไปอีก ก็จึงได้พิจารณาทบทวนคำพูดที่ท่านพระอาจารย์ได้กรุณาสนทนาด้วยอย่างละเอียดขึ้น และในตอนนั้นเอง ท่านก็จึงได้ตระหนักถึงเจตนาของท่านพระอาจารย์สิงห์ทองที่กรุณาได้พยายามสอนท่าน ให้รู้จักตนเองอย่างแยบคายแบบค่อยเป็นค่อยไป จนชัดแจ้งโดยตนเอง ในที่สุดอาจารย์หมอฯ ได้กล่าวกับผู้เรียบเรียงว่า ท่านพระอาจารย์สิงห์ทองมีวิธีการสอนของท่านอย่างนั้น...

คงจะไม่ต้องเฉลยก็ได้ใช่ไหมครับว่า อาจารย์หมอฯ จะศรัทธาในความปรีชาชาญของท่านพระอาจารย์สิงห์ทองมาก

เพียงไร และคงไม่ต้องเฉลยก็ได้นะครับว่า จิตของคนเรานั้น เมื่อจะรวมเป็นสมาธิ จะมีลักษณะอาการที่จะดำเนินรวมลงสู่สมาธิได้ในรูปแบบต่างๆ กัน... แต่ผลแห่งสมาธินั้น ในที่สุดแล้วจิตจะต้องมีความสงบระงับตั้งมั่นอยู่ในอารมณ์หนึ่งเดียวเหมือนกัน นั่นคือสิ่งที่ท่านพระอาจารย์สิงห์ทองได้ค่อยๆ บอกศิษย์ของท่านให้รู้ชัดขึ้น ให้มีความตระหนักรู้โดยตัวเองอย่างแยบยลเป็นลำดับ

ตัวผู้เรียบเรียงเองไม่กล้าใช้คำพูด คำเขียน ในเรื่องนี้มากกว่านี้ คงขอสรุปเรื่องที่ตัวเองได้ฟังมาจากอาจารย์หมอฯ แล้วนำมาบันทึกไว้ เพื่อไม่ให้เรื่องที่มีคุณค่าเช่นนี้นั้นต้องเลือนลางจางหายไปกับความทรงจำของตัวเอง ที่นับวันก็มีแต่จะคร่ำคร่า ขาดเขิน ทรุดโทรมปรัมปรา ผุพังลงไปทุกขณะ

ผู้เรียบเรียงกราบขออภัยอาจารย์หมอฯ ที่ไม่ได้ขออนุญาตในการนำเรื่องของท่านมาเล่าไว้ และอีกทั้งก็อาจมีข้อบกพร่องเกิดขึ้นอันเนื่องมาจากความทรงจำที่ผิดพลาด แต่ก็มั่นใจในความเมตตาของท่านที่มีอยู่มิรู้คลาย

หมายเหตุ

ที่ได้นำมาเล่านี้เป็นเหตุการณ์ครั้งแรกสุด ที่ผู้เรียบเรียง

ได้มีโอกาสสัมผัสกับความเมตตาของท่านอาจารย์ แพทย์หญิง อมรา มลิลา และครั้งต่อมา ซึ่งเป็นครั้งล่าสุด ก็คือเมื่อท่านได้กรุณาไปเยี่ยมผู้เรียบเรียง เมื่อได้ไปนอนป่วยโดยไม่ทราบสาเหตุของโรค อยู่ที่โรงพยาบาลตำรวจ เมื่อเดือนมีนาคม ๒๕๔๕

แม้จะได้มีโอกาสพบกับท่านเพียง ๒ ครั้ง แต่ทั้งสองครั้ง ท่านก็กรุณาให้ความเมตตากับผู้เรียบเรียงอย่างสุดจะพรรณนาได้ โดยเฉพาะหลังจากผู้เรียบเรียงได้ออกจากโรงพยาบาลแล้ว ท่านอาจารย์หมอฯ ก็ยังฝากหนังสือของท่านไปให้ด้วยความกรุณาอีก ซึ่งผู้เรียบเรียงก็ได้ใช้เป็นดุจคัมภีร์ที่คอยชี้แนะตัวเองอยู่ตลอดมา

ผู้เรียบเรียงขอถือโอกาสนี้ เขียนเรื่องนี้ และหนังสือ "อมราวจี" นี้ เพื่อใช้แทนจิตคารวะส่วนหนึ่งที่ต้องการกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์หมอฯ ไว้ให้ปรากฏไว้นานเท่านานจากก้นบึ้งแห่งใจจริง

คนทำดี เหมือนมี แม่เหล็กดูด
ให้เกิดพูด ทำแต่ดี เช่นนี้เสมอ
คนทำชั่ว ก็หลงชั่ว เผาตัวเธอ
ชอบแต่เผลอ ไม่รู้จัก รักตัวเอง

" เรื่องส่งท้าย "

เรื่องส่งท้ายนี้ไม่ใช่คำบอกเล่าของท่านอาจารย์หมอฯ แต่เป็นเรื่องที่ยังคงเกี่ยวเนื่องอยู่กับท่านบ้าง ถ้าจะพูดกันอย่างภาษานักการเมือง ก็คือ เรื่องนี้มีการพาดพิงถึงท่านอยู่อีกเท่านั้นเอง

แม้ว่าผู้เรียบเรียงจะไม่มีโอกาสใกล้ชิดกับท่าน แต่ก็พอจะกระเส็นกระสายได้สะเก็ดธรรมจากท่านบ้างเป็นครั้งคราว เพราะมีเพื่อนอาจารย์ ๒-๓ คน ที่ได้ติดตามฟังการบรรยายธรรมของท่านบ่อยๆ แล้วก็จะนำบางสิ่งบางอย่างที่เพื่อนได้พบได้เห็นมาเล่าให้ฟังอยู่ ทำให้ตัวผู้เรียบเรียงนี้ไม่ถึงกับต้องแห้งแล้งในธรรม เพราะไม่ค่อยได้มีโอกาสสนทนาโดยตรงกับท่านไปเสียเลยทีเดียว

ครั้งหนึ่ง มีเพื่อนอาจารย์คนหนึ่งได้ไปร่วมฟังการสนทนาธรรมกลุ่มย่อยๆ ที่มีการจัดขึ้นอยู่เป็นประจำทุกเดือน ในการสนทนานี้ก็จะเป็นเรื่องสัพเพเหระ ใครมีปัญหาอะไรก็นำขึ้นมาสนทนากัน ในครั้งนั้นได้มีผู้ร่วมสนทนาท่านหนึ่งเป็นบุคคลที่เอาแต่เรื่องของตนมาเล่าถาม ซึ่งเพื่อนคนนั้นบอกว่า ตนเองรู้สึกว่าไร้สาระและน่าเบื่อมาก และดูเหมือน

เขาคนนั้นจะไม่สนใจด้วยว่า เรื่องของเขามันจะไปเบียดบังเวลาอันมีค่าของผู้ร่วมสนทนาคนอื่นหรือไม่อย่างไร จนในบางครั้งรู้สึกว่า มันน่าจะเป็นการที่เขาต้องการจะคุยเพื่อโอ่เรื่องของตน หรือเพื่อเรียกร้องความสนใจเอาเสียมาก ๆ และสำหรับในการสนทนาครั้งนั้น เขาได้ใช้เวลาของเขาเพียงคนเดียวไปอย่างมาก เมื่อการสนทนายุติลง หลังจากที่เขาได้กลับไปแล้ว เพื่อนของผู้เรียบเรียงจึงได้พูดถามเพื่อเปลี่ยนบรรยากาศกับท่านอาจารย์หมอฯ ว่า ท่านอาจารย์ไม่เคยรู้สึกเบื่อบ้างเลยหรือ ที่ต้องมานั่งรับฟังเรื่องไร้สาระเช่นนั้นอยู่นาน ๆ แต่คำตอบของท่านอาจารย์หมอฯ นั้นเพื่อนบอกว่าทำให้เขาต้องหยุดพูดถึงเรื่องนี้ในทันที คือท่านได้บอกว่า "อุ๋ยจ๋ำ...ไม่มีอะไรที่ไร้สาระหรอก" ก็คำตอบเพียงเท่านี้แหละที่มันแสดงให้เห็นว่าท่านเป็นคนมีเมตตา และมีความอดทนที่มากมายอยู่เพียงใด เรื่องนี้เมื่อเพื่อนเล่าให้ฟัง ผู้เรียบเรียงก็เลยพลอยได้รับคำสอน และการอบรมจากท่านอาจารย์หมอฯ ไปโดยปริยายด้วยเช่นกัน ว่าในโลกนี้ "ไม่มีอะไรที่ไร้สาระหรอก" และคำสอนนี้ก็คงเป็นข้อความที่แสดงถึงสาระเดียวกันกับคำบรรยายของท่านที่ชอบใช้อยู่เสมอว่า ทุกสิ่งทุกอย่างนั้นมีคุณค่าอยู่ในตัวของมันเอง ไม่ว่าดีหรือร้าย เราสามารถจะนำมาเป็น "หินลับปัญญา" อย่างไม่มีข้อยกเว้น และก็คงจะเป็นประเด็นเรื่องเดียวกันกับคำสอนของหลวงพ่อวัดปากน้ำ (สด

จันทสโร) ที่สอนให้พวกเรารู้จักการใช้ปัญญาพิจารณาเรื่องต่างๆ ว่า "ของไม่ดีให้ดูอย่างแก้ว ของนั้นแล้วด้วยปัญญา" จะเห็นว่าคำสอนเหล่านี้ล้วนเป็นคำสอนอย่างเดียวกัน แต่เมื่อพลิกรูปคำพูด สำหรับใช้เพื่อสอนออกไป ธรรมชาติของมนุษย์เราก็จะรู้สึกว่าให้มุมมองที่แตกต่างกันออกไป คำตอบของอาจารย์หมอฯ ที่ตอบเพื่อนของผู้เขียน "ไม่มีอะไรที่ไร้สาระหรอก..." มันเป็นคำที่เตือนใจ และกินใจผู้เรียบเรียงได้จริงๆ

ในการสนทนาย่อยอีกครั้งหนึ่ง มีเพื่อนอาจารย์อีกคนหนึ่งที่ได้ไปร่วมวงไพบูลย์สนทนาอยู่ด้วยในครั้งนั้นได้มีการยกประเด็นเรื่องของ "หลวงตา" ซึ่งกำลังเป็นเรื่องฮิตสุดๆ ในช่วงเวลานั้นขึ้นมาเรียนถามท่านอาจารย์หมอฯ ว่า ท่านมีความเห็นความรู้สึกอย่างไร ท่านจึงได้หยิบแผ่นซีดีของรายการทีวีช่องหนึ่งให้ ท่านคงจะบอกว่าให้ต่างคนต่างไปพิจารณาลองฟังและพิจารณากันเองก็แล้วกัน แต่อย่างไรก็ตาม ในขณะนั้นก็ได้มีผู้ร่วมสนทนาอีกท่านหนึ่ง เป็นคนที่ชอบถามอย่างมาก จึงยังคงไม่ยอมเลิกปัญหานี้ ยังคงถามเหมือนต้องการคาดคั้นคำตอบจากปากของท่านอาจารย์หมอฯ เอง ท่านก็เลยใช้คำพูดเป็นเชิงปรามไว้อย่างน่าคิดว่า "ถ้าเป็นผู้ปฏิบัติธรรมแล้วก็จะไม่ถามอย่างนี้" เรื่องก็เลยลากันไป ครั้นเมื่อเพื่อนคนนั้นกลับมาเล่าให้ผู้เรียบเรียงฟัง พอดี

ขณะนั้นมีเพื่อนอาจารย์อีกคนหนึ่งอยู่ด้วย เพื่อนได้บอกเป็นนัยว่านั่นแสดงว่า ท่านอาจารย์หมอฯ ย่อมรู้ดีและพวกเราก็ไม่ควรมีอะไรสงสัยในตัวหลวงตาต่อไป ผู้เรียบเรียงฟังแล้วก็เห็นด้วย แต่ก็พูดต่อประเด็นของการสนทนาในเรื่องนี้ไปด้วยว่า ตัวเองนั้นคิดมองคำพูดของท่านอาจารย์หมอฯ เป็นสองนัย คือประการแรก ผู้ที่ปฏิบัติธรรมนั้นบางท่านอาจจะมีทิพยอำนาจที่สามารถสัมผัสรู้ได้ ต่างไปจากปุถุชนคนธรรมดาเหมือนอย่างที่เพื่อนทั้งสองนั้นกำลังคิดและกำลังคุยกันอยู่ นั่นเป็นเรื่องที่เป็นไปได้ประการหนึ่ง อีกประการหนึ่งที่คนส่วนใหญ่มักจะมองข้ามเลยกันไป ก็คือ สำหรับผู้ปฏิบัติธรรมนั้นจะมีอัปปมัญญาพรหมวิหารเป็นเครื่องอยู่อาศัย ดังนั้นแม้มีปัญหาต่าง ๆ ที่คนอื่น ๆ เขาติดพันสงสัยอยู่ แต่มันก็จะไม่เป็นปัญหาสำหรับท่าน เพราะเมื่อท่านพิจารณาได้ท่านก็พิจารณาไป พิจารณาแล้วยังไม่รู้ ท่านก็จะวางเฉยเพราะไม่ใช่เรื่องของท่าน ท่านเฉยปล่อยไปไม่แยแสในเรื่องอย่างนั้น ดีเลว ชั่วร้ายอย่างไร มันก็เป็นกรรม เป็นเวรของเขาคนอื่นที่ไม่ได้ปฏิบัติ หรือไม่มีพรหมวิหารอาจจะเห็นเป็นปัญหาแต่ตัวผู้ปฏิบัติกลับไม่เห็นว่าเป็นปัญหา นี่ก็คือประเด็นที่น่าคิดอีกแง่หนึ่ง อันน่าจะเป็นที่มาของคำพูดที่ว่า “ผู้ปฏิบัติธรรมแล้วจะไม่ถามอย่างนี้” ก็เป็นได้ ประเด็นในเรื่องที่เรากำลังสนทนาอยู่นี้อาจจะเป็นไปได้ ๒ นัย ผู้เรียบเรียงพูดไปแล้วก็

รู้สึกว่า ที่ตนเองนั้นได้เกิดความรู้สึกเช่นนั้นขึ้นมา ก็เนื่องจากการได้ฟังคำของท่านอาจารย์หมอฯ จนรู้สึกขอบคุณอยู่ลึก ๆ และคิดว่าตนเองนั้นเป็นศิษย์คนหนึ่งของท่านอยู่โดยปริยาย เพราะฉะนั้นจึงคิดว่าเป็นหน้าที่ของตนที่ควรจะต้องเขียนอะไรบางอย่างไว้ เพื่อแสดงกตเวทิตาคุณโดยปริยายไว้ด้วยเช่นกัน

เรื่องส่งท้ายที่เขียนถึงนี้ ถ้าไม่เขียนไว้ตอนนี้ ก็ไม่รู้ว่าจะไปเขียนไว้ตรงไหน หรือจะเขียนไว้ที่ไหน เขียนไว้เพราะคิดว่าน่าจะเขียนและอยากจะเขียน ซึ่งนอกจากจะเป็นการแสดงกตเวทิธรรมแล้ว ยังเห็นว่าการเขียนถึงสะเก็ดคำสอนที่ดีงามไว้เป็นอนุทินนั้น ก็มิใช่สิ่งที่ไร้สาระที่จะมองข้ามไปแต่ประการใด

ในเรื่องนี้มีการใช้คำว่า "ปริยาย" อยู่หลายแห่ง แต่ตนเองนั้นจงใจที่จะใช้คำ ๆ นี้ให้มาก ๆ เพื่อให้สะดุดตาท่านผู้อ่าน เพราะต้องการพยายามที่จะรักษาคำ ๆ นี้ไม่ให้เลือนลางไปจากวงการภาษาไทย รู้สึกว่าคำเก่า ๆ หลายคำกำลังจะถูกลืม ขอเสริมไว้สักนิดสำหรับผู้ที่ยังไม่คุ้นเคยกับคำ ๆ นี้ ว่ามันมีความหมายว่า "โดยทางอ้อม" หรือ "อย่างอ้อม ๆ" แต่ว่าสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างอ้อม ๆ นี้ก็ทำให้เกิดผลเหมือนกับสิ่งที่ทำโดยทางตรง ซ่อนลึกอยู่ในความหมายของคำนี้ด้วยเสมอ สำหรับ

ตัวเองนั้นรู้สึกว่าคำว่า ปริยายนี้เป็นคำที่ไพเราะและให้สีสัน ในการพูด การเขียนไม่น้อยเลยทีเดียว

นึกจะเขียน พอเขียนไป นึกไม่ออก
นึกจะบอก แต่หมดภูมิ มาหนุนเขียน
นึกจะทำ แม้จะทำ ด้วยความเพียร
หมดเรื่องเขียน ทำไม่ได้ ภูมิไม่พอ

ผู้ร่วมอุปถัมภ์การพิมพ์หนังสือ

พระมหาปุญโญ
พระสุเทพ สิริธมฺโม
คุณสหภัทร กฤตยาภัทร
คุณแม่ นุชมน แซ่ลิ้ม และครอบครัว
คุณวรชัย – วลัยกร – วรรณิภา ยาดำ
คุณศุภาภรณ์ พงษ์สิฏานนท์
คุณศิวพร สังข์สุพงษ์
คุณสมพร อัศวแสง
คุณสุรินทร์ ทองทา
คุณมลทิรา วงศ์นิติพัฒน์
คุณสุภางค์ ทองมั่น
คุณ กริน – นิศารัตน์ กฤตยานุกูล
คุณบุญชัย – สุภาพร วัชรีเมธี
คุณไพโรจน์ ชีวพฤฒินันท์
คุณสายชล ทันนิเทศ
คุณประสงค์ ยี่ส่อง
คุณชาญวิทย์ วงศ์ภัทรฐิติ
คุณวลี ภู่พงษ์พานิช
คุณภักดี – นวลพรรณ ทันนิเทศ
คุณวิบูลย์ นิยมในธรรม
คุณสุภานันท์ สุเมธเมธาชัย
ม.ร.ว. ศรีสุดา คงประเสริฐ
อ. วรรณยา งามขำ
อ. สุนีย์ คุรุธัช
อ. คงณัฐ รัตนรังสรรค์
อ. อำนาจ ขาวเน
ผศ. พนม เพชรจตุพร
ผศ. ดร. มิตรชัย จงเชี่ยวชำนาญ
รศ. มณฑล – สุลินลา ลีลาจินดาไกรฤกษ์
รศ. ดร. ทิพรัตน์ วงษ์เจริญ
รศ. ดร. จริยา วงศ์เตชธรรม

พระไพฑูรย์ อธิฏฐาโน
แม่ชี กุลการ เอกเมฑาสวัสดิ์
คุณศศกรณ์ กฤตยาภัทร
คุณแม่ สุพรรณ – จักรกฤษณ์ อาทิตย์ตั้ง
คุณวันวิสาข์ – นพวรรณ สันติพงษ์สกุล
คุณยุพา ปานเม่น
คุณรวิจันทร์ บูรพาชัย
คุณสวรรยา แก้วอารยา
คุณสมโชค พรหมเพรา
คุณแสงหล้า แสงสิทธิศักดิ์
คุณปุณณภา กุลธรรมโยธิน
คุณยุพิน โชติมาพฤกษ์
คุณทองย้อย สิงห์เทพ
คุณบุญทิวา กล่อมเกลี้ยง
คุณไพทูน หาดคำ
คุณพนิตกาญจน์ พาณิชยพงษ์
คุณหงษ์ – อั้ง แซ่เจี่ย
คุณประชา คำดี
คุณวันเพ็ญ เกิดศรี
คุณทวีวัฒน์ อังศุไพฑูรย์
คุณจำปี ชูรัตน์
พ.ต.อ. พิสิษฐ์ – เภรินทร์ เปาอินทร์
อ. นฤมล เกียรติวารินทร์
อ. วิภาวัลย์ – คมจักร นาคทรัพย์
อ. อดิศร์ เดชารัตน์
ดร. สุพรรณี สมานญาติ
ผศ. ดร. ชูวงศ์ พงศ์เจริญพาณิชย์
ผศ. ดร. พูลศักดิ์ – ดร. จีรสุดา โกษียาภรณ์
รศ. ดร. ปราโมทย์ วาดเขียน
รศ. ดร. วิภา แสงพิสิทธิ์

ผู้ร่วมอุปถัมภ์การพิมพ์หนังสือ (ต่อ)

รศ. ดร. ทับทิม อ่างแก้ว อุทิศ นายจำลอง อ่างแก้ว
อุทิศ คุณแม่ เดือนฉาย มกระธัช
อุทิศ คุณแม่ เสาวภาค เกิดศรี อุทิศ คุณลุง ลมูล เนียมบุญนำ
คุณยม เกสร อุทิศ คุณปู่ นาม – คุณย่ายิ้ม เกสร
คุณสุภาศรี พ่วงศร อุทิศ คุณยาย บุญช่วย – คุณตาธนู พ่วงศร
ผศ. ดร. จิระเดช – อมรดารา - อมรเดช แจ่มสว่าง
อุทิศคุณแม่ ตั้งง่วนเจ็ง - คุณพ่อ สมบูรณ์ ปุณณะตระกูล
ศ. ดร. วิวัฒน์ – สุรีย์ กิรานนท์ อุทิศคุณแม่ลออ - คุณพ่อสำราญ กิรานนท์

พิมพ์ที่ อักษรสยามการพิมพ์
๑๑๓๗/๑ ซอย สน.บางเสาธง จรัญสนิทวงศ์ ๑๓ แขวงคูหาสวรรค์ เขตภาษีเจริญ กรุงเทพฯ ๑๐๑๖๐
โทร ๐๒-๔๑๐-๘๓๗๑๙, ๐๒-๔๑๐-๘๓๗๙๕-๖ โทรสาร ๐๒-๔๑๐-๗๘๑๓ นายอรุณ รุ่งรุจิโรจน์ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา ๒๕๔๘

รายชื่อหนังสือชุดแสงธรรมที่ได้จัดพิมพ์แล้ว

๑.	แสงธรรมจาก ท่านพระอาจารย์สิงห์ทอง	๘,๐๐๐ เล่ม
๒.	แสงธรรมจาก หลวงปู่หล้า เขมปัตโต	๘,๐๐๐ เล่ม
๓.	แสงธรรมจาก บันทึกเก่าของ “เราเอง”	๑๐,๐๐๐ เล่ม
๔.	แสงธรรมจาก ท่าน ก. เขาสวนหลวง “ฟ้านั้นมันมืดเอง”	๑๐,๐๐๐ เล่ม
๕.	แสงธรรมจาก ท่านพระอาจารย์ วัน อุตฺตโม “ส่องดาว”	๓,๐๐๐ เล่ม
๖.	แสงธรรมจาก “คำท่านเล่า”	๗,๐๐๐ เล่ม
๗.	แสงธรรมจาก “บรรพตคีรี”	๖,๐๐๐ เล่ม
๘.	แสงธรรม “ไตรภาคี”	๘,๐๐๐ เล่ม
๙.	แสงธรรมจาก “คำของท่าน”	๖,๐๐๐ เล่ม
๑๐.	แสงธรรมจาก “สว่างแดนดิน”	๘,๐๐๐ เล่ม
๑๑.	แสงธรรม “เปลวชีวิต”	๖,๐๐๐ เล่ม
๑๒.	แสงธรรม “ปิ่นอโศก”	๔,๐๐๐ เล่ม
๑๓.	แสงธรรม “หลากวิถี”	๔,๐๐๐ เล่ม
๑๔.	แสงธรรม “เรื่องเขา เล่ากันมา”	๖,๐๐๐ เล่ม
๑๕.	แสงธรรม “อมราวจี”	๕,๐๐๐ เล่ม

ที่ ยธ 0704/ 584

กรมราชทัณฑ์
222 ถนนนนทบุรี 1 ตำบลสวนใหญ่
อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000

16 กุมภาพันธ์ 2548

เรื่อง ขอขอบคุณในการบริจาคหนังสือ

เรียน คุณวิวัฒน์ กิรานนท์

ตามที่ท่านได้มีจิตเมตตา บริจาคหนังสือกฎแห่งกรรม และหนังสือธรรมอื่น รวมจำนวน 2,590 เล่ม ให้กรมราชทัณฑ์เพื่อจัดมอบให้ห้องสมุดเรือนจำ/ทัณฑสถาน สำหรับผู้ต้องขังได้อ่านศึกษาหาความรู้ เพื่อพัฒนาปรับปรุงแก้ไขตนเอง เป็นพลเมืองดีของชาติ อยู่ร่วมกับสังคมด้วยความสงบสุขภายหลังพ้นโทษแล้ว นั้น

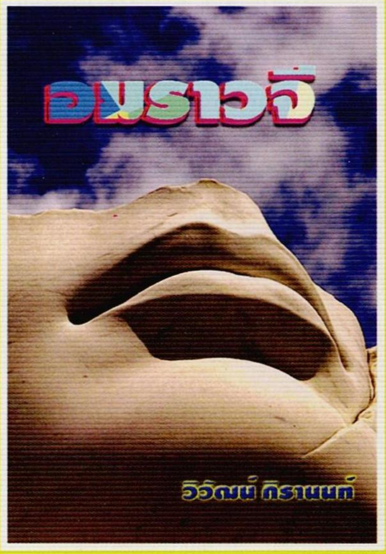
กรมราชทัณฑ์ได้รับหนังสือจำนวนดังกล่าวไว้เรียบร้อยแล้ว จะดำเนินการจัดมอบให้ห้องสมุดเรือนจำ/ทัณฑสถานตามความประสงค์ของท่าน จึงขอบคุณ อนุโมทนาในความมีเมตตานุเคราะห์ ขออานิสงส์แห่งการบริจาคหนังสือเป็นธรรมทานครั้งนี้ จงอำนวยผลให้ท่าน และครอบครัว ประสบแต่ความสุข ความเจริญ ก้าวหน้าในหน้าที่การงานและประสบความสำเร็จในสิ่งอันพึงปรารถนาโดยชอบธรรมทุกประการ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางกาญจนา เกษกาญจน์)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมราชทัณฑ์

สำนักพัฒนาพฤตินิสัย
ส่วนพัฒนาจิตใจ
โทร. / โทรสาร 0 2967 3558 – 9

อมราวดี

วิวัฒน์ กิรานนท์